

ФОРТЕЦЯ ВІРУЮЧОГО

لَمْ يَنْجُ مَنْ بِاللُّغَةِ أَفْلَغَهُ كُرْبَلَاءُ

Автор:

đ. Абд ар-Рахман ібн Абд аль-Карім аш-Шіха

عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْشِّيْخِ

переклад

EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER (EIRC)

الصَّفَرُ لِلْعَرَبِيَّةِ وَالْإِسْلَامِ

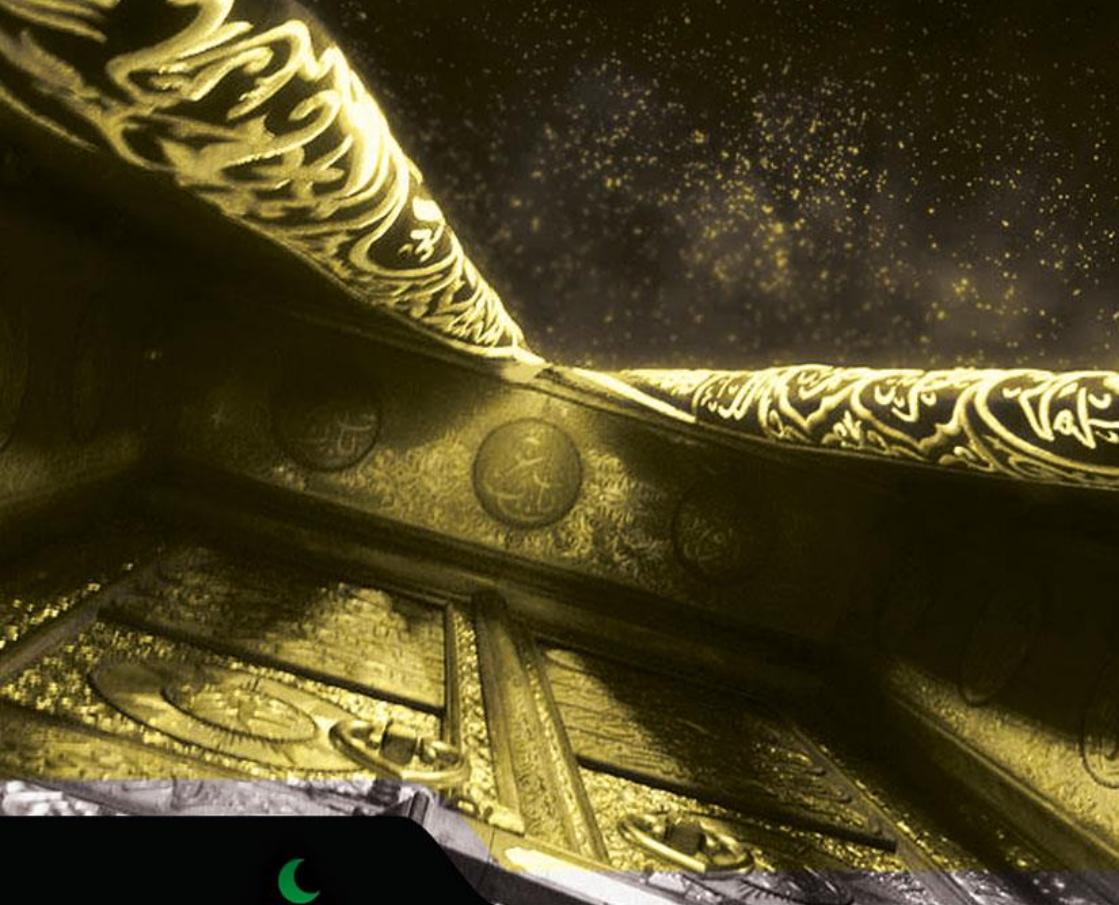
& Андрій Шистеров

редагування

Мухаммада аль-Гарбі & Умм Алі Шистерова

©WWW.ISLAMLAND.COM

ISLAM LAND
GROW GOODNESS BY YOUR HAND
EXPLORE ISLAM IN ALL LANGUAGES

WWW.ISLAMLAND.COM

ФОРТЕЦЯ ВІРУЮЧОГО

Хвала Аллаху, Якого ми хвалимо і до Якого кличемо про допомогу і прощення. Ми шукаємо захисту в Аллаха від зла наших душ і поганих справ. Кого Аллах веде прямим шляхом, того ніхто не зможе ввести в оману. А кого Він залишить, того ніхто не наставить на прямий шлях. Свідчу, що немає нікого, гідного поклоніння, крім Єдиного Аллаха, і свідчу, що Мухаммад – Його раб і Посланець (мир йому і благословення Аллаха), а також його сім'ї, сподвижникам і всім, хто пішов за ним аж до Судного Дня. А потім:

Воїстину, однією з милостей Аллаха, якою Він наділив нас, як мусульман, є те, що Він приписав нам такі справи й поклоніння, які завжди і скрізь ведуть нас до нашого Господа і пов'язують із Ним. Серед цих справ – згадування Аллаха (*zikr*) і заклик (*dua*), які є одними з кращих видів поклоніння. Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) пояснив достоїнства заклику так:

«Чи не повідомити мені вам про кращу і найбільш чисту зі справ ваших перед вашим Владикою, завдяки якій ви підніметесь якнайвище, і яка краще для вас, ніж витрачання золота і срібла, і краща для вас, ніж зустріч із вашими ворогами, які стануть рубати голови вам і яким станете рубати голови ви?» Вони сказали: «Звичайно!», – і тоді Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «(Це) – згадування Всевишнього Аллаха»¹.

¹ Аль-Хакім.

Мирське життя є обителлю нещастя, втоми і хвороб, адже не є вічним. Всевишній Аллах сказав:

Істинно, створили Ми людину, обтяживши її!

(90: 4)

Людина в цьому житті створена слабкою, немічною і нездатною допомогти собі або іншим людям, або ж вберегти від зла себе чи інших. Вона постійно потребує чогось, і цьому немає ані кінця, ані краю. Все закінчується тільки тоді, коли приходить її строк. У людини обов'язково має бути притулок, в якому вона могла б сховатися і в якому вона перенесе свої тяготи і негаразди. Саме тому людині було приписано згадування Аллаха, яке є фортецею, в якій віруючий може сховати себе, свою сім'ю і своє майно – за умови, що він буде постійно згадувати Аллаха. Також віруючому наказано звертатися із закликом до Аллаха, який є зв'язком між рабом і його Господом. Людина звертається до свого Творця з проханням про вирішення своїх потреб, благаючи Його про допомогу у виконанні своїх бажань і прохань. Всевишній Аллах згадав про достоїнства заклику в багатьох місцях Корану. Всевишній Аллах сказав:

Ваш Господь сказав: «Кличте Мене, і Я відповім вам! Воїстину, ті, які гордували поклонінням Мені, ввійдуть до гесни приниженими!»

(40: 60)

Також Він сказав:

І коли рabi Moї запитують тебе про Мене, то Я — близький, і Я відповідаю на заклики того, хто кличе Мене. Нехай же вони відповідають Мені та вірують у Мене — можливо, підуть вони правильним шляхом!

(2: 186)

Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Аллах гнівається на того, хто не звертається до Нього із закликом"².

У цій невеликій книзі мова піде про випробування і його види, а також про причини бід і нещастя людини і про способи запобігання їм. Також йтиметься про шляхи зцілення від цих труднощів після того, як вони вже трапилися і про те, як їх полегшити. Просимо Нашого Всевишнього Покровителя вести нас Прямим Шляхом і зміцнити на істині.

Абд Ар Рахман аш Шіха

² Аль-Хакім.

Випробування з точки зору Шаріату

На перший погляд випробування бувають тільки злом: бідами, хворобами, нещастями тощо. Але, насправді, випробування бувають не тільки злом, але також і добром. Як про це повідомив нам Всешишній Аллах:

Кожна душа зазнає смерті. Ми випробовуємо вас злом і добром як спокусою, і до Нас ви повернетесь!

(21: 35)

Випробування буває двох видів:

1. **Випробування терпіння** – це випробування злом. У такому випадку Аллах випробовує Свого раба: чи буде він терплячий, чи ні? Всешишній Аллах говорить:

Ми будемо випробовувати вас страхом, голодом, нестачею майна, людей та плодів. Сповісти ж добру звістку терпеливим, тим, які, коли торкнеться їх лихо, говорять: «Ми належимо Аллаху, і до Його ми повертаємося!» Мають вони благословення та милість від Господа їхнього, і йдуть вони шляхом прямим!

(2: 155-157)

2. **Випробування подяки** – це випробування добром. У такому випадку Аллах випробовує Свого раба: чи буде він вдячний, чи ні? Всешишній Аллах говорить, оповідаючи про пророка Сулеймана (мир йому):

А той, який мав знання з Писання, сказав: «Я принесу його тобі раніше, ніж ти встигнеш кліпнути оком!» Побачивши встановлений перед собою трон, [Сулайман] сказав: «Така ласка Господа моого, якою Він мене випробовує — буду я вдячним чи невдячним? Хто дякує, той дякує лише задля себе, а хто невдячний, то, воїстину, Господь мій — Багатий, Щедрий!»

(27: 40)

Наш шановний читач має знати, що випробування добром, а точніше тими милостями, якими Аллах наділив Свого раба – майном, здоров'ям, дітьми – не є доказом любові Аллаха і Його вдоволення. Всевишній говорить, оповідаючи про Каруна:

Воїстину, Карун походив із народу Муси, але утискав цих людей. Ми дарували йому стільки скарбів, що ключі від них були важкі навіть для групи силачів. Ось його народ сказав йому: «Не радій! Воїстину, Аллах не любить тих, які радіють! Користуючись тим, що дарував тобі Аллах, шукай наступного життя, але не забувай про свою частку в земному житті. Роби добро — так, як вчинив із тобою Аллах, і не прагни ширити безчестя на землі. Воїстину, Аллах не любить нечестивих!» Той відповів: «Це все дано мені завдяки моєму знанню!» Невже він не знов, що Аллах іште раніше знищив інші покоління, які були могутніші за нього силою та мали більші статки? Грішників не будуть розпитувати про їхні гріхи! Ось [Карун], надівши прикраси, вийшов до свого народу. Ті, які бажали благ земного життя, сказали: «Якби в нас було те, що дано Каруну! Воїстину, він має великий наділ!» А ті, яким було дано знання, сказали: «Горе вам! Винагорода Аллаха краща для тих, хто увірував і робив добро. Але отримають її тільки терплячі!» Ми звеліли землі поглинути його разом із житлом. У нього не було прихильників, які б могли допомогти йому замість Аллаха, і він сам не міг допомогти собі!

(28: 76-81)

Близьке життя Аллах дає тому, кого любить, і тому, кого не любить. А вічне життя Аллах дає тільки тому, кого любить. Передається від Сагля ібн Сада (хай буде вдоволений ним

Аллах), що він сказав: «Якось ми були разом із Посланцем Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) в Зуль-Хулейфі. Як раптом ми побачили мертву вівцю. Він сказав: «Чи бачили ви цю вівцю, яка вже не потрібна її господареві? Тож клянуся Тим, в Чий Руці душа моя: це життя ще менш важливе для Аллаха, ніж ця вівця для свого господаря. І якби це життя коштувало перед Аллахом комариного крила, то Він ніколи б не дав невіруючому випити навіть ковтка води»³.

Також випробування злом не є доказом ненависті Аллаха до Свого раба. Таке трапляється, якщо Аллах приписав Своєму рабу втрату майна, життя або врожаю. Всешишній оповідає нам в Корані історію пророка Айюба (мир йому), говорячи:

Ось Айюб закликав до Господа свого: «Воїстину, Мене торкнулося лихо, а Ти — Наймилостивіший із милостивих!»

(21: 83)

Передається від Мусаба ібн Сада, від його батька, що він сказав:

«Я запитав Пророка (мир йому і благословення Аллаха): хто з людей більше всіх буде випробуваний? Він відповів: «Пророки, потім подібні їм, потім подібні їм. Раб буде випробуваний відповідно до його віри: якщо його віра буде сильною, то випробування буде сильним. Буде випробуваний раб доти, поки не буде ходити по цій землі очищеним»⁴.

Передається від Абд Аллаха ібн Мугаффала, що якось один чоловік проходив повз жінку, раніше відому своєю розпустою в період невігластва. Він простягнув до неї свою руку, заграючи з нею. Вона вигукнула несхвально: «Полиш

³ Аль-Хакім.

⁴ Ібн Хіббан.

мене! Аллах очистив нас від багатобожжя і вшанував нас ісламом». Він залишив її в спокої, але повернув голову, щоб подивитися на неї, і врізався в стіну, порізвавши своє обличчя. Після цього він прийшов до Пророка (мир йому і благословення Аллаха) і розповів про те, що сталося. На що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Ти – раб, якому Аллах побажав блага. Воїстину, коли Аллах бажає блага Своєму рабу, то Він карає його вже в цьому житті. Якщо ж Він бажає Своєму рабу зла, то відкладає покарання до Судного Дня"⁵.

Також Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Не перестануть випробування траплятися із віруючим і віруючою в їхніх тілах, в їхньому майні та в їх нащадках доти, поки вони не зустрінуть свого Господа очищеними від гріхів"⁶.

Хто ж більш великодушний, ніж Господь, Який винагороджує за всі ці випробування нагороною, що піднімає і звеличує по щаблях вічного життя? Також за ці випробування рабу прощаються малі гріхи. Це призначено для того, хто з терпінням і вдоволенням переніс все, що його спіткало. Ібн аль-Кайім (хай помилує його Аллах) сказав:

"Якщо з рабом, за передвизначенням Аллаха, трапляється якась неприємність, то за це йому буде шість достоїнств:

1) Достоїнство єдинобожжя: Аллах Той, Хто передвизначив це рабу і побажав цього. Те, що побажав Аллах – було, а те, чого не побажав – не було.

⁵ Аль-Хакім.

⁶ Ібн Хіббан.

- 2) Достоїнство справедливості: в передавизначені події криється мудрість і справедливість Аллаха.
- 3) Достоїнство милості: милість Аллаха в цьому передавизначені випереджає Його гнів.
- 4) Достоїнство мудрості: Його мудрість вказує на те, що Аллах не передавизначив все це марно.
- 5) Достоїнство хвали: Аллаху належить абсолютна хвала за все це, з усіх точок зору.
- 6) Достоїнство поклоніння: людина – звичайний раб. У будь-якій ситуації вона підпорядкована законам свого Пана; вона цілком знаходиться в Його владі. Аллах керує Своїм рабом як у сфері передавизначення, так і в сфері мирського життя. Все це є місцем втілення законів Аллаха над Його рабом».

Причини бід і випробувань, які відбуваються через гнів Аллаха

1. Вчинення гріхів та непослуху

Аллах говорить:

Будь-яке лихо вражає вас лише за те, що ви здобули своїми руками; але ж багато чого Він прощає вам!

(42: 30)

Передається від Аїші (хай буде вдоволений нею Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Наприкінці часів цієї умми з'являться затемнення і землетруси». Аїша сказала: «О Посланець Аллаха! Чи будемо

ми погублені не дивлячись на те, що серед нас є праведники?» Він сказав: «Так, якщо пошириться нечестя»⁷.

Передається від Абу Муси (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав: «Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Воїстину, Аллах відкладає (покарання) несправедливому, але коли схопить, то вже не відпустить». Потім він (мир йому і благословення Аллаха) прочитав аят:

Таке покарання Господа твого, коли Він вразив несправедливе селище. Воїстину, покарання Його — болісне, суворе!

(11: 102)»

Алі (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав: "Причиною будь-якої біди, яка стається із (уммою), є гріх. І він стирається тільки після каяття (перед Аллахом)".

Гріхи і непослух, які робить раб, є однією з причин завіси, яка огортає серця, в результаті чого вони стають далекі від їх Господа: на них не впливає згадування Аллаха і їх не утримує добра порада. Аллах говорить:

Але ж ні! Вкриті їхні серця тим, що вони чинять!

(83: 14)

Як гарно сказав поет:

Я бачив гріхи, які вбивали серця,

I приниження сіяло пристрасть до них.

A саме в залишенні гріхів криється пожвавлення сердець.

⁷ Ат-Тірмізі.

I буде краще для твоєї душі не слідувати гріхам.

2. Любов до цього життя і прагнення до нього, яке перевершує все інше; безпечність щодо вічного життя і відсутність підготовки до нього.

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Якщо мирське життя буде головною турботою людини, то Аллах засмутить її справи, і зробить біdnість завжди перед її очима. При цьому вона не отримає нічого, крім того, що було її передвізначене. Якщо ж наміром людини буде життя майбутнє, то Аллах влаштує її справи, зробить багатство в серці її, а мирське життя прийде до неї приниженим»⁸.

3. Пожирання майна людей не по праву

Всевишній говорить:

**Не пожирайте незаконно майна одне одного
(2: 188)**

Одним з найогидніших видів пожирання майна людей не по праву є лихварство (*rība*) і сприяння його розповсюдженню. Всевишній говорить:

О ви, які увірували! Бійтесь Аллаха і відмовтесь від того, що належить вам як лихва — якщо віруючі ви! Якщо ж ви не зробите цього, то ви будете ворогами Аллаху та Посланцю Його. А якщо зробите, то матимете свій перши статок. Не вчиняйте несправедливо і тоді не вчинять несправедливості з вами.

(2: 278-279)

Лихварство зтирає благодать. Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

⁸ Ат-Тірмізі.

"Той, хто займається лихварством, врешті-решт, буде бідним"⁹.

Така людина віддалена від милості Аллаха, поки не покається. Передається від Джабіра (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав:

"Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) прокляв тих, хто пожирає лихварство, і хто виплачує його, і хто укладає такі угоди і хто виступає в якості свідка, і сказав: "Вони в цьому – рівні"¹⁰.

Одним із доказів гидоти й порочності лихварства є те, що сам Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) детально розповів про нього, щоб здорові серця віддалялися від нього. Він (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Існує сімдесят три види лихварства, найменший з яких по тяжкості своїй відповідає тяжкості гріха людини, яка має статеві стосунки із власною матір'ю, а найгірші види його призводять до того, що для того, щоб розплатитися з боргами, мусульманину доводиться торгувати жінками зі своєї сім'ї"¹¹.

4. Прилюдне вчинення гріхів, любов до їх розповсюдження і прикрашання їх для людей Всевишній говорить:

Воїстину, на тих, кому подобається, щоб про віруючих розповідали мерзенне, чекає болісна кара в житті земному й наступному! Аллах знає, а ви не знаєте!

(24: 19)

⁹ Ібн Маджаг.

¹⁰ Муслім.

¹¹ Аль-Хакім.

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Усі члени моєї громади будуть помилувані, за винятком тих, хто привселюдно розповідає про власні гріхи. (Прикладом чого можуть служити) дії такої людини, яка чинить щось вночі і Аллах покриває її (гріх), а на ранок вона сама каже: "О такий-то, вчора я зробив те-то й те-то", і (виходить так, що) він проводить ніч під покровом свого Господа, а вранці скидає покров Аллаха"¹².

Передається від Абд Аллаха ібн Умара (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав:

"Одного разу я знаходився біля Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) в групі з десяти мугаджирів. Він повернувся до нас обличчям і сказав: «О мугаджири! Боронь вас Аллах від п'яти випробувань: якщо люди будуть відкрито робити розпусту, то серед них поширяться чума і хвороби, які не вражали їх попередників у минулому; якщо вони стануть обдурювати на мірі та вагах, то для них почнуться важкі роки, з'являться нестача продовольства і несправедливі правителі; якщо вони перестануть виплачувати закят зі свого майна, то вони позбудуться дощу з небес, і якби не скотина, то дощі перестали б випадати взагалі; якщо вони не будуть вірні заповіту з Аллахом і Його Посланцем, то Аллах дозволить їх ворогам здолати їх і відняти частину того, чим вони володіли; якщо ж їх правителі перестануть судити згідно з тим, що Могутній і Великий Аллах зіслав у Своєму Писанні, то Він посіє між ними ворожнечу"¹³.

5. Залишення заклику до доброго і заборони неприйнятного

¹² Аль-Бухарі.

¹³ Аль-Хакім.

Заклик до доброго і заборона неприйнятного є стрижнем безпеки, за допомогою якого зберігається суспільство. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Тих, хто піклуються про непорушність кордонів Аллаха, і тих, хто переступають ці межі, можна порівняти із людьми, які тягнуть жереб за стрілами, щоб (зайняти місця) на кораблі, в результаті чого одні розмістилися у верхній частині (корабля), а інші – у нижній. Коли ті, хто опинилися внизу, хотіли зачерпнути води, їм (доводилося) проходити повз тих, хто розмістилися на палубі, і (зрештою) вони сказали: "А чи не проробити нам діру (в днищі), щоб набирати воду через неї, не турбуючи тих, хто знаходиться нагорі? "І якщо вони полишуть їх на призволяще і дозволять їм це зробити, то загинуть усі; якщо ж вони схоплять їх за руки, то врятаються самі і врятують всіх (інших)"¹⁴.

Передається, що Абу Бакр ас-Сиддік (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав:

«О люди, ви читаєте цей аят:

О ви, які увірували! Бережіть душі ваші, щоб не звів вас той, хто сам збився зі шляху, коли йдете ви прямим шляхом! Ви повернетесь до Аллаха й сповістить Він про те, що ви чинили!

(5: 105)

Але я чув, як Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Якщо люди побачать грішника і не схоплять

¹⁴ Аль-Бухарі.

його за руку (для того, щоб припинити його зло), то незабаром Аллах покарає їх всіх"¹⁵.

6. Любов до грішників і гнобителів, а також дружба із ними та їх підтримка

Передається від Абд Аллаха ібн Масуда (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав: «Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Воїстину, (релігія) синів Ісраїля почала занепадати відтоді, як одна людина зустрічала іншу і казала їй: «Гей ти, побійся Аллаха і відмовся від того, що ти робиш, адже це тобі не наказано!», – а завтра вона (знову) зустрічала її (бачачи, що) та продовжує поводитися так само, проте це не заважало їй їсти, пити і підтримувати стосунки (з такою людиною). І коли вони стали поводитися так, то Аллах зіштовхнув між собою їх серця.

Потім Пророк (мир йому і благословення Аллаха) прочитав наступні аяти:

Прокляті ті, які не вірують, з-посеред синів Ісраїла, вустами Давуда та Іси, сина Мар'ям. Це так, бо вони не слухалися й були порушниками! Вони не утримували одне одного від зла, вчиненого ними! Мерзотне те, що чинять вони! Бачиш ти, що багато хто з них приятелює з тими, які не увірували. Мерзота те, що приготували вони самі собі! Прогнівився Аллах на них, і кара буде їм довіку! Якби ж то увірували вони в Аллаха Посланця Його та в те, що зіслано йому, то не приятелювали б вони з ними. Але більшість із них – нечестивці!

(5: 78-81)

¹⁵ Ат-Тірмізі.

Потім Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Ні, клянуся Аллахом, ви повинні обов'язково закликати до схвалюваного і утримувати від поганого, і хапати за руку гнобителя, і схиляти його до істини, і утримувати його (в межах) істини, а інакше Аллах неодмінно зіштовхне між собою ваші серця, а потім прокляне вас, як прокляв їх!"¹⁶.

7. Насмішка над віруючими і ворожнеча з ними, а особливо із праведниками

Всевишній говорить:

Воїстину, Аллах захищає тих, хто увірував. Воїстину, Аллах не любить різних невдячних зрадників!

(22: 38)

Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Справді, Всевишній Аллах сказав: «Я оголосую війну тому, хто ворогує з тим, хто близький до Мене!»¹⁷.

Також слід знати, що насмішка над ними може привести до насміки над релігією, що, у свою чергу, виводить із ісламу – хай вбереже нас Аллах від цього!

Всевишній говорить:

Якщо ти запитаєш їх, то вони неодмінно скажуть: «Та ми тільки багато розмовляли й бавились!» Скажи: «Невже ви насміхалися з Аллаха, Його знамень і Його Посланця?» Не просіть прощення. Ви стали невіруючими після того,

¹⁶ Абу Дауд.

¹⁷ Аль-Бухарі.

як увірували. Якщо Ми простимо частину з вас, то іншу частину скараємо — за те, що були грішниками вони!
(9: 65-66)

8. Зловтіха, презирство, зневага і глузування над людьми

Всевишній говорить:

Вони вдаються до образ і глузують над тими віруючими, які роблять додаткові пожертви та ще й, не маючи засобів, докладають для цього важких зусиль. Та це Аллах поглузує над [лицемірами]! Чекає на них болісна кара!

(9:79)

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Не виявляй презирства до свого брата, адже Аллах може помилувати його і покарати тебе»¹⁸.

9. Хитрість щодо рабів Аллаха

Обманювати і хитрувати з ними є дуже поганим вчинком. Всевишній говорить:

Але лихі піdstупи вражаютъ лише тихъ, кто ѿзмисливъ!

(35:43)

Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Всевишній Аллах сказав: «Я створив деяких людей, чий слова солодше меду, а серця більш гіркі за алое. Я клянуся: Я буду обтяжувати їх скорботою, яка змусить навіть найтерплячішу людину дивуватися... Невже вони думають,

¹⁸ Ат-Тірмізі.

що зможуть обдурити Мене? Чи вони думають, що можуть порушувати Мої межі?»¹⁹.

10. Насолода явними і прихованими милостями Аллаха і відсутність подяки Йому за це, або ж подяка комусь іншому, крім Нього
Всевишній говорить:

Ось [Карун], надівши прикраси, вийшов до свого народу. Ті, які бажали благ земного життя, сказали: «Якби в нас було те, що дано Каруну! Воїстину, він має великий наділ!» А ті, яким було дано знання, сказали: «Горе вам! Винагорода Аллаха краща для тих, хто увірував і робив добро. Але отримають її тільки терплячі!» Ми звеліли землі поглинути його разом із житлом. У нього не було прихильників, які б могли допомогти йому замість Аллаха, і він сам не міг допомогти собі!

(28: 79-81)

Аллах говорить в сурі "Милосердний":

То які з Господніх благ ви заперечуєте?

(55:25)

Тобто: "Які ж з релігійних і життєвих милостей Аллаха ви вважаєте брехнею?" Яка ж відповідь може бути кращою за відповідь джинів, коли Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) зачитав їм цю суру? Кожен раз, коли їм читався аят: «То які з Господніх благ ви заперечуєте?», вони відповідали: «Ніякі з Твоїх благ ми не заперечуємо, о наш Господь!»²⁰.

¹⁹ Ат-Тірмізі.

²⁰ «Тайсір аль-Карім ар-Рахман», шейх Абд ар-Рахман ас-Саді (хай помилує його Аллах).

Як зберегти милості Аллаха?

Маєш знати, о раб Аллаха, що Той, Хто наділив тебе цими милостями, здатний забрати їх у тебе. Ти можеш бути найшанованішим і найкращим створінням перед Аллахом тільки за допомогою своєї богобоязливості і праведних справ. Всевишній говорить:

О люди! Воістину, Ми створили вас із чоловіка та жінки й зробили вас народами та племенами, щоб ви знали одне одного. Воістину, найшанованіші з-посеред вас перед Аллахом — найбільш богобоязливі! Воістину, Аллах — Всезнаючий, Всевідаючий!

(49: 13)

Всевишній Аллах пояснив, що вдячність і хвала Йому за ті милості, якими Він нас наділив, є шляхом, який веде до збереження цих милостей. Він говорить:

Ось ваш Господь сповістив: «Якщо ви будете вдячними, Я дарую вам іще більше! А якщо ви будете невдячними, то Моє покарання суворе!»

(14: 7)

Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Якою б милістю Аллах не наділив раба, який потім скаже "Хвала Аллаху", то, в такому випадку, те, що Він йому дав буде краще ніж те, що Він забрав"²¹.

- Проявом вдячності Аллаху за Його милості в питаннях майна є виплата того, що Аллах зобов'язав віддавати біднякам і нужденним. Всевишній Аллах говорить:

²¹ Ібн Маджаг.

Які віддають зі свого майна відому частку нужденному та знедоленому.

(70: 24-25)

Також необхідно знати, що з майна потрібно виплачувати не тільки закят, а й годувати та одягати бідних, лікувати хворих, допомагати в труднощах і в поверненні боргу. Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Найулюбленіший з людей для Аллаха – найкорисніший з них. Найулюбленіше з благодіянь перед Аллахом – це порадувати мусульманина або усунути його скрботу, або заплатити його борт, або позбавити його від голоду. Пройти зі своїм братом-мусульманином для надання йому допомоги є більш любимим для мене, аніж провести на самоті місяць в мечеті. Хто стримує свій гнів, тому Аллах покриє його наготу, а хто придушить свою злобу, коли при бажанні може вилити її, тому Аллах наповнить серце достатком в День Суду. Той, хто піде зі своїм братом-мусульманином, щоб допомогти йому в нужді, і усуне цю потребу, тому Аллах зміцнить стопи в той День, коли посковзнутться стопи. Воїстину, поганий норов псує благі справи так само, як оцет псує мед»²².

Всевишній Аллах сказав про нагороду того, хто допомагає вирішити труднощі бідняків і нужденних, прагнучи досягти Його Вдоволення. Він говорить:

«Ми годуємо вас заради Лику Аллаха; ми не прагнемо вашої відплати чи вдячності! Ми боїмся Дня, який прийде від нашого Господа та буде похмурим і суворим!» Аллах захистить їх від зла того Дня й допоможе зустріти

²² Ат-Табарані і Абу ад-Дунья; Аль-Албані підтверджив достовірність хадіса.

сяйво та радість, винагородить їх райським садом і шовком — за те, що вони були терпеливими!

(76: 9-12)

• Проявом вдячності Аллаху за милість гарного здоров'я і самопочуття є те, що людина використовує всі ці милості тільки для покори Аллаху. Вона оберігає свій погляд і не дивиться на заборонне. Вона оберігає свій слух і не слухає заборонене. Вона оберігає свій язик від пліток, наклепу, брехні і мерзених слів. Вона не йде своїми ногами до того, що заборонив Аллах, і старається робити добро. Вона не використовує свої руки так, як це заборонив Аллах. Всевишній говорить:

Не йди за тим, про що не маєш знання, адже слух, зір і серце — усіх їх спитають про обіцяні.

(17: 36)

Людина не допомагає насильнику або грішнику в їх поганих справах. Навпаки, вона має бути такою, як сказав Пророк (мир йому і благословення Аллаха):

"Допоможи своєму брату, коли він утискає або коли його утискають. Один чоловік сказав: «Я допоможу моєму братові, коли його утискають, але як я допоможу йому, коли він утискає?». Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Ти заборониш йому утискати когось і, тим самим, допоможеш йому"²³.

Раб не допомагає у брехні і битві із істиною тим, чим наділив його Аллах: мудрістю, проникливістю або кмітливістю. Навпаки, раб зобов'язаний використовувати ці можливості в тому, що принесе користь йому і його суспільству, як в

²³ Аль-Бухарі.

цьому, так і у вічному житті. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Стопа раба не зрушить з місця в Судний День, поки його не спитають про життя, як він його прожив; про знання, як він їх використав; про майно, як його придбав і як витратив; про тіло, як він ним розпорядився²⁴"

Вдячний раб Аллаха оберігає свій статевий орган від того, що заборонив Аллах. Він задовольняє свою пристрасть тільки так, як це дозволив Аллах – з дружиною або рабинею. Всевишній Аллах говорить:

Які закривають свою наготу від усіх – окрім дружин і тих, ким оволоділи їхні правиці, — їм не докорятимуть за це, а хто прагне більшого, ті — порушники.

(23: 5-7)

Раб хвалить Того, Хто наділив його всіма цими милостями і не приписує їх комусь іншому, крім Нього, адже це обернеться для невдячної людини бідою, лихом і втратою у вічному житті. Всевишній говорить:

На них чекають сади Едену, де течуть ріки. Їхніми прикрасами будуть браслети із золота, вони вберуться в зелені шати з атласу й парчі й лежатимуть тут на ложах! Яка прекрасна ця винагорода, яка чудова ця обитель! Наведи їм притчу про двох чоловіків. Ми дарували одному з них два виноградники, оточили їх пальмами й зrostили між ними ниву. В обох садах визрівали плоди й ніщо з них не марнувалося. Ми зробили між ними струмок. Один чоловік мав [багато] плодів і, розмовляючи зі своїм приятелем, сказав йому: «Статок

²⁴ Ат-Тірмізі.

мій більший за твій, і я маю більше нащадків!» І він увійшов до свого саду, згрішивши проти самого себе та сказав: «Я не думаю, що цей сад колись зникне. І я не думаю, що прийде Час. Та якщо повернути мене до Господа мого, то я справді віднайду там щось краще, ніж це!» Розмовляючи з ним, його товариш сказав: «Невже ти не віруєш у Того, Хто створив тебе з праху, потім — із краплі, а потім зробив тебе чоловіком? Для мене Аллах — Господь мій і я не додаю Йому рівних! Чому ти, ввійшовши до свого саду, не сказав: «Так побажав Аллах! Немає сили, крім як в Аллаха»? Ти думаєш, що я бідніший за тебе статком і нащадками, а, можливо, Господь мій даст мені щось краще за твій сад, а на нього нашле кару з неба, він обернеться на пустелю! Або ж води його підуть під землю, а ти не зможеш віднайти їх!» І згинули плоди його, тож почав ламати він руки собі, шкодуючи про витрачене на сад, підпори якого завалилися. І вигукнув він: «Якби я не додавав Господу рівних!»

(18: 31-42)

Раб дякує і хвалить свого Господа за те, чим Він наділив його. І плоди цього повертаються до самого раба. Всешишній говорить:

Хто дякує, той дякує лише задля себе, а хто невдячний, то, воістину, Господь мій — Багатий, Щедрий!»

(27: 40)

• Проявом вдячності Аллаху за милість ісламу — найбільшої з милостей — є втілення її в життя за допомогою:

1) Богобоязливості і знання того, що Аллах завжди і скрізь спостерігає за нами. Ця ступінь називається *ihsan*. Про неї

нам повідомив Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха), сказавши:

«Щоб ти поклонявся Аллаху так, ніби бачиш Його, а якщо ти Його не бачиш, то, Він, воїстину, бачить тебе»²⁵.

Ібн Аббас (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав: «Одного разу, коли я сидів верхи позаду Пророка (мир йому і благословення Аллаха), він сказав: «Хлопчику, я навчу тебе декільком словам: бережи (пам'ять про) Аллаха, і Він буде берегти тебе, бережи (пам'ять про) Аллаха і ти знайдеш Його перед собою. Якщо (захочеш) попросити (про щось), то проси Аллаха; якщо (захочеш) звернутися за допомогою, то звертайся за нею до Аллаха; і знай, що якщо (всі інші) зберуться разом, щоб зробити для тебе щось корисне, вони принесуть тобі користь лише в тому, що було приписано тобі Аллахом; і якщо зберуться вони разом, щоб завдати тобі шкоди, вони зашкодять тобі лише в тому, що було приписано тобі Аллахом. Адже пір'я вже піднято, а сторінки висохли. І знай, що терпіння (веде) до перемоги, радість (приходить на зміну) скорботі, а полегшення (– на зміну) складностям»²⁶.

2) Полишення і віддалення від забороненого. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Утримайтесь від того що я вам заборонив; з того, що я вам наказав, робіть те, що можете. Воїстину тих, хто жив до вас, згубила безліч питань і незгода із їхніми пророками»²⁷.

²⁵ Аль-Бухарі.

²⁶ Аль-Хакім.

²⁷ Муслім.

3) Постійність у звершенні всіх наказів Всевишнього Аллаха. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав у священному хадісі:

«Найулюбленішим із усього, що б не робив раб Мій, прагнучи наблизитися до Мене, є для Мене те, що Я наказав йому²⁸».

Особливо це стосується обов'язкової п'ятиразової молитви (*салят*), яка є опорою релігії і яка колективно звершується в мечеті (крім випадків, коли у людини є шаріатське віправдання). Молитва це перше, за що спитають раба Аллаха в Судний День: якщо вона була правильною, то будуть правильною і всі інші діяння. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Перше з діянь, за яке спитають раба в Судний День – це його молитва. Якщо ж його молитва буде в порядку, то він – один із тих, хто досяг успіху; якщо ж ні, то він – один із тих, хто втратив все»²⁹.

Також сюди входить постійне звершення приписаних згадувань Аллаха (*зікр*) після обов'язкової молитви, про які сказав Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха). Наприклад, говорити після кожної обов'язкової молитви:

«Прошу в Аллаха прощення (тричі).

О Аллах! Ти є Мир, і від Тебе йде мир! Благословен Ти, о Володар величі і гідності!

Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, у якого немає рівних. Йому належить влада, Йому – вся хвала, і Він

²⁸ Аль-Бухарі.

²⁹ Ан-Насаї.

все може. О Аллах, ніхто не в силах уникнути того, що Ти йому зішлеш, і ніхто не може отримати того, в чому Ти відмовиш, найбільша вдача не допоможе без Твоєї волі.

О Аллах, допоможи мені згадувати Тебе, дякувати Тобі і добре Тобі поклонятися".

Потім слід сказати по тридцять три рази: "Субхан Аллаг" (Свят Аллах), "Альхамдулілляг" (вся хвала належить Аллаху) і "Аллагу Акбар" (Аллах понад усе). Потім, в завершенні сotого разу, вимовити:

"Немає божества, гідного поклоніння, крім одного лише Аллаха, у Якого немає рівного; Йому належить влада і йому – хвала, Він все може».

Потім читається *аят аль-Курсі*:

Аллах! Немає бога, гідного поклоніння, крім Нього — Живого, Сущого! Не торкається Його ні дрімота, ні сон. Йому належить те, що на небесах, і те, що на землі. Хто ж заступиться перед Ним без Його дозволу? Він знає те, що попереду них і те, що позаду них. Вони ж не осягають зі знання Його нічого, крім того, що побажає Він. Престол Його охоплює небеса і землю, а збереження їх не втомлює Його. І Він — Всешишній, Великий!

(2: 255)

Потім читаються сури "аль-Іхляс", "аль-Фаляк" і "ан-Нас". Бажано прочитати кожну із цих сур тричі після ранкової та вечірньої обов'язкових молитов.

Адже це достовірно передається від Пророка (мир йому і благословення Аллаха). Передається від Савбана (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав:

«Я чув, як Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Посланець Аллаха, закінчуючи молитву, тричі просив прощення у Аллаха і вимовляв: «О Аллах! Ти є Мир, і від Тебе йде мир! Благословен Ти, о Володар величі і гідності!»³⁰.

У аль-Авзайі, який був одним із передавачів хадіса, запитали: «Як просити вибачення у Аллаха?» Він сказав: «(Слід сказати): Я прошу прощення у Аллаха, я прошу прощення у Аллаха».

Передається від Абд Аллаха ібн Зубейра (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав: «Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) після закінчення обов'язкової молитви промовляв:

«Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, у якого немає рівних. Йому належить влада, Йому – вся хвала, і Він все може. Ми не поклоняємося нікому, крім Нього. Він дає благодіяння, він володіє достоїнствами і Йому – гідна хвала. Немає бога, гідного поклоніння, крім Аллаха, а ми ширі в релігії перед Ним, навіть якщо це і не подобається невірним»³¹.

Передається від Мугири ібн Шуби (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав: «Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) після закінчення обов'язкової молитви говорив:

«Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, у якого немає рівних. Йому належить влада, Йому – вся хвала, і Він все може. О Аллах, ніхто не в силах уникнути того, що Ти

³⁰ Муслім.

³¹ Муслім.

йому приписав, і ніхто не може отримати того, в чому Ти відмовиш, найбільша вдача не допоможе без Твоєї волі»³².

Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Тому, хто після кожної обов'язкової молитви буде говорити тридцять три рази слова «Субхан Аллаг», тридцять три рази «Альхамдулілляг» і тридцять три рази «Аллагу Акбар», говорячи на сотий раз «Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, у якого немає рівних. Йому належить влада, Йому – вся хвала, і Він все може», – простяться його малі гріхи, навіть якщо будуть вони подібні піні морський»³³.

Передається від Абу Умами (хай буде вдоволений ним Аллах), що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Тому, хто буде читати аят аль-Курсі після завершення кожної обов'язкової молитви, нішо не перешкодить увійти до Раю, за винятком того, що (він повинен спочатку) померти»³⁴.

Передається від Укби ібн Аміра (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав: «Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав мені:

«Читайте останні три сури Корану після кожної молитви»³⁵.

³² Аль-Бухарі.

³³ Муслім.

³⁴ «Ас-Сунан аль-Кубра».

³⁵ Ібн Хузейма.

Передається від Муаза ібн Джабаля (хай буде вдоволений ним Аллах), що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) одного разу взяв його за руку і сказав:

«О Муаз, клянуся Аллахом, я люблю тебе». Я відповів: «Хай будуть мої батьки викупом за тебе, клянуся Аллахом – я теж тебе люблю!». Він сказав: «Муазе, я заповідаю тобі: не переставай вимовляти після кожної молитви ці слова: «О Аллах, допоможи мені згадувати Тебе, дякувати Тобі і добре Тобі поклонятися»³⁶.

4) Частіше згадувати Всешишнього Аллаха. Передається від Абд Аллаха ібн Бусра (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав, що якось один бедуїн сказав Посланцю Аллаха (мир йому і благословення Аллаха):

«О Посланець Аллаха, приписів віри для мене занадто багато. Вкажи ж мені на те, за що мені слід міцно триматися». Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Нехай твій язик завжди залишається вологим від згадування Аллаха Всешишнього»³⁷.

5) Виконання рекомендованих приписів релігії, особливо додаткових молитов (*ravatīb*). Ці молитви: два ракяти перед ранковою молитвою (Фаджр), чотири ракяти перед полуценною молитвою (Зугр) і два після неї, два ракяти після вечірньої молитви (Магриб) і два ракяти після нічної молитви (Іша) – за їх звершення буде особлива нагорода.

Передається від Умм Хабіби (хай буде вдоволений нею Аллах), дочки Абу Суф'яна (хай буде вдоволений ним

³⁶ Ібн Хіббан.

³⁷ Аль-Хакім.

Аллах), що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Тому, хто протягом дня і ночі звершить дванадцять ракятів, буде побудований будинок в Раю. (І це) – чотири ракята до полуценної і два ракята після полуценної молитви, два ракята після вечірньої молитви, два ракята після нічної молитви і два ракята до ранкової молитви»³⁸.

Також здійснення молитви Духа. Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«За кожен ваш суглоб потрібно віддавати милостиню. Кожне вимовляння слів "Альхамдулілляг" – це милостиня, кожне проголошення слів "Ля іляга ілля Ллаг" – це милостиня, заклик до схвалюваного – це милостиня, заборона поганого – це милостиня, але достатнім замість усього цього буде звершення двох ракятів молитви Духа»³⁹.

Звершення молитви Вітр і двох ракятів бажаної молитви перед ранковою молитвою. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) постійно їх звершував і не залишав їх навіть кали мандрував – коли, найчастіше, людина відчуває труднощі і втому. Мінімальна кількість ракятів молитви Вітр – один ракят. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Вітр – це істина. Якщо хтось бажає, нехай робить Вітр в п'ять ракятів; хто бажає – в три ракяти; хто бажає – в один ракят»⁴⁰.

³⁸ Ібн Хузейма.

³⁹ Муслім.

⁴⁰ Ібн Хіббан.

Дотримання бажаного посту. Наприклад, пост трьох днів середини кожного лунного місяця (13, 14 і 15 число); пост понеділка та четверга; пост дня Арафат; пост дня Ашура, а також пост дня до нього та після нього. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Той, хто постив один день на шляху Аллаха, то Аллах віддалить Вогонь від його обличчя на сімдесят осеней»⁴¹.

Найкращим видом додаткового посту є пост Дауда (мир йому). Повідомляється, що Абд Аллах ібн Амр ібн аль-Ас (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав: «Одного разу Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав мені: «О Абд Аллах, мені повідомили, що ти постиш вдень і молишся вночі». Я сказав: «Так, о Посланець Аллаха». Він сказав: «Не роби так, але постися і не дотримуйся посту; молися ночами і спи, адже, воістину, у твого тіла є право на тебе, і у очей твіх є право на тебе, і у дружини твої є право на тебе, і у гостя твого є право на тебе. І, воістину, достатньо буде тобі постити три дні щомісяця, адже за кожну добру справу воздасться тобі у десятикратному розмірі, і це буде рівнозначно безперервному посту». Однак я наполягав, а потім був покараний за це. Я сказав: «О Посланець Аллаха, воістину, я відчуваю в собі силу!» Він сказав: «Тоді постуй, як постив пророк Аллаха Дауд (мир йому), але не більше!» Я запитав: «А як постив пророк Аллаха Дауд (мир йому)?» Він відповів: «Через день». А коли Абд Аллах постарів, він часто говорив: «О, якби ж я прийняв дозвіл Пророка (мир йому і благословення Аллаха)!»⁴²

Якщо ж рабу Аллаха не вдається постійно здійснювати бажані види поклоніння, то йому буде достатньо його любові

⁴¹ Муслім.

⁴² Аль-Бухарі.

до Всешишнього Аллаха. Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав: "Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Справді, Всешишній Аллах сказав: «Я оголосив війну тому, хто ворогує з тим, хто близький до Мене! Найулюбленішим із усього, що б не робив раб Мій в прагненні наблизитися до Мене, є для Мене те, що Я приписав йому як обов'язок. І раб Мій не перестає наблизатися до Мене за допомогою додаткових діянь, поки Я не полюблю його. А коли Я полюблю його, то стану його слухом, за допомогою якого він буде чути; і його зором, за допомогою якого він буде бачити; і його рукою, якою він буде хапати; і його ногою, якою він буде ходити. І якщо він попросить Мене про щось, я обов'язково дарую йому це, а якщо звернеться до Мене за захистом, Я неодмінно захищу його»⁴³.

6) Прагнення до поширення релігії Аллаха і заклик людей до неї, в міру можливостей – словами або справами: витрачанням майна на Його шляху, підказкою розгубленому і навчанням невігласа. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Клянуся Аллахом, воістину, (якщо) Аллах через тебе виведе на прямий шлях (хоча б) одну людину, це буде для тебе краще, ніж (володіння) червоними верблюдами!».

⁴³ Аль-Бухарі.

Як перенести біди і випробування і полегшити їх наслідки?

Одними з найефективніших способів перенесення бід і випробувань є:

1. Щиро вірити в долю і передвізначення.

Для віруючого віра є головним чинником у полегшенні наслідків лих і випробувань. За допомогою неї віруючий оберігає себе від безлічі тілесних хвороб, які відбуваються через душевні травми всередині людини. Адже коли мусульманин увірував у те, що все, що його спіткало, не могло його минути; і все, що його минуло, не могло його спіткати, то, таким чином, він виявив вдоволення передвізначенням Аллаха. Всевишній Аллах говорить:

Не станеться ніякого лиха ні на землі, ні у вас самих, якщо його не було в Писанні ще до того, як Ми створимо це. Воістину, легко це для Аллаха! Щоб не сумували ви за тим, що втратили, і не раділи з того, що Ми дали! Аллах не любить зверніх та хвальковитих.

(57: 22-23)

Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Сильний віруючий краще перед Аллахом і більш любимий Ним, ніж віруючий слабкий, хоча в кожному (з них) є благо. Прагни до того, що принесе тобі користь, проси допомоги в Аллаха і не опускай руки, а якщо спіткає тебе щось, не говори: "Якби зробив я (те-то й те-то), вийшло б те-то й те-то!" – але говори: "Це було передвізначенено Аллахом, і Він

зробив, що побажав", – адже ці "якби" відкривають шайтанові шляхи до справ його"⁴⁴.

Віруючий зобов'язаний виявляти вдоволення своїм Господом в тому, що Він передвизначив йому: в багатстві і бідності, в здоров'ї і хворобі, в легкості і труднощах. Віруючий не повинен бути тим, хто виявляє вдоволення тільки якщо він багатий і здоровий; і не повинен виявляти свій гнів, якщо він бідний і хворий, аби не стати тим, про кого Всешишній сказав:

Є серед людей є такі, хто поклоняється Аллаху, перебуваючи на краю. Якщо з нею станеться щось добре, вона заспокоюється. А якщо спіткає випробування, вона повернеться назад. Втрачає вона і земне життя, і наступне! Це — явний збиток!

(22: 11)

Душа раба переповнюється спокоєм, коли він переконаний, що все знаходиться тільки в Руках Єдиного Аллаха, у Якого немає рівних; і що Він розпоряджається у Своєму царстві Своїми творіннями як забажає; і що Він приписує тільки те, у чому є праведність і благо; і що Він Той, Хто приносить користь або шкоду, Він зцілює і дає здоров'я, оберігає і підіймає. Всешишній говорить:

Якщо Аллах торкнеться тебе лихом, то цього не відверне ніхто, крім Нього! А якщо Він побажає тобі добра, то ніхто не відверне Його ласки. Дарує Він тим зі Своїх рабів, кому побажає! А Він — Прощаючий, Милосердний!

(10: 107)

Коли раб дізнається і переконується в цьому, то зв'язується із Аллахом міцним зв'язком і по-справжньому покладається на Нього; шукає у Нього захисту, боячись Його покарання і

⁴⁴ Муслім.

сподіваючись на Його милість; сильно бажаючи Його винагороди, здійснюючи, при цьому все, що можливо і дозволено ісламом. Всевишній говорить:

Тому, хто покладає сподівання на Аллаха, достатньо Його.

(65: 3)

Раб слабкий і не знає, в чому для нього буде добро. Може бути так, що в нещасті для нього буде благо, а в щасті – зло. Всевишній Аллах говорить:

Встановлено вашим обов'язком боротьбу, тоді як ви ненавидите її. Можливо, те, що вам ненависне — благо для вас. А, можливо, те, що вам приємне — зло для вас. Аллах знає, а ви не знаєте!

(2: 216)

У цьому контексті ясно видно очікування відплати та нагороди від Аллаха за виявлене терпіння в тих бідах і нещастях, які були передвидначені рабу: чи то для нього самого, чи то для його сім'ї або майна. Всевишній Аллах говорить:

Ми будемо випробовувати вас страхом, голодом, нестачею майна, людей та плодів. Сповісти ж добру звістку терпеливим, тим, які, коли торкнеться їх лихо, говорять: «Ми належимо Аллаху, і до Нього ми повертаємося!» Мають вони благословення та милість від Господа їхнього і йдуть вони шляхом прямим!

(2: 155-157)

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Кожного раба, якого спіткало нещастя, а він сказав: "Воїстину, ми належимо Аллаху і до Нього ми повернемося!" О Аллах, нагороди мене за мое нещастя і заміни його чимось

кращим!" , – Аллах обов'язково нагородить за це нещастя і замінить йому кращим»⁴⁵.

Ібн аль-Кайїм (хай помилує його Аллах) сказав:

"Ці слова є найкращими ліками для того, кого спіткало нещастя. Адже в них є два найважливіших принципи, знаючи які, людина знаходить розраду під час будь-якого лиха.

По-перше, сам раб, його родина і його майно, насправді, належать Всевишньому Аллаху. Всевишній Аллах дав все це рабу у тимчасове користування. І якщо Аллах забирає щось у раба, то це подібно до того, коли людина, яка дала іншій щось в користування, потім забирає це.

По-друге, раба очікує повернення до Аллаха, його справжнього Господа і Владики. Раб обов'язково залишить цей світ. Людина обов'язково прийде до свого Господа в тому вигляді, в якому Той створив її вперше. Вона прийде без сім'ї, без майна, без родичів. З людиною будуть тільки її добрі і погані справи. Якщо таким буде кінець людини, то як вона може радіти тому, що має, або зневірятися в тому, що втратила? Роздуми про свій початок і кінець є одним із самих дієвих способів зцілення цієї хвороби!»

Також до способів перенесення бід і випробувань відносяться:

2. Звершення молитви.

Всевишній Аллах говорить:

**Шукайте допомоги в терпінні молитві.
(2: 45)**

⁴⁵ Муслім.

Коли Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) щось засмучувало, він звершував молитву. Він (мир йому і благословення Аллаха) говорив:

«О Біляль! Оголоси про початок молитви і принеси нам полегшення нею»⁴⁶.

3. Не виявляти невдоволення і мати кращу думку про Аллаха.

Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Аллах Всевишній говорить: "Я такий, як думає про Мене раб Мій. Отже нехай думає про Мене, що хоче".

Поет сказав:

Я так сильно покладаю надію на Аллаха, що немов

Бачу через кращу думку все, що створено Ним.

4. Багато згадувати Аллаха (зікр).

В цьому криється заспокоєння під час труднощів і зміцнення душі. Аллах говорить:

Тих, які увірували й знайшли спокій для своїх сердець у згадуванні Аллаха!» Хіба ж не в згадуванні Аллаха знаходять спокій серця?

(13: 28)

5. Багато звертатися із закликом (дуа) до Аллаха.

Всевишній сказав:

⁴⁶ Абу Дауд.

Хто відповідає на благання нужденного, коли той кличе Його, Хто відвертає зло й робить вас намісниками на землі? То чи є крім Аллаха інший бог, гідний поклоніння? Мало ви замислюєтесь!

(27: 62)

Також Всевишній сказав:

Ваш Господь сказав: «Кличте Мене, і Я відповім вам! Воїстину, ті, які гордували поклонінням Мені, ввійдуть до гесни приниженими!»

(40: 60)

6. Знати про те, що після труднощі настає полегшення.

Аллах говорить:

Воїстину, після труднощів настає полегшення!

(94: 6)

Поет сказав:

У важкій ситуації все закрито переді мною.

Аж ратово я звільнений, хоча й думав,

Що полегшення не прийде до мене.

7. Знати про нікчемність мирського життя, яке схоже на зникаючу тінь.

Мирське життя – лише дорога, а не постійне місце перебування. Все, що в ньому – зникне і залишиться лише Лик Господа твого, сповненого слави та щедрості! Всевишній Аллах говорить:

Знайте, що життя в цьому світі — лише гра та забава, прикраси та хвастощі поміж вами, змагання у збільшенні майна та дітей — подібне воно дощу, після якого посіви

дивують сіяча; далі ти бачиш їх жовтими, а потім вони всихають. А в майбутньому житті — кара жорстока або прошення від Аллаха та вдоволення Його. І життя в цьому світі — ніщо інше, як блага примарні!

(57: 20)

Передається від Сагля ібн Сада (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав: «Якось ми були разом із Посланцем Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) в Зуль-Хулейфі. Як раптом ми побачили мертву вівцю. Він сказав: «Чи бачили ви цю вівцю, яка вже не потрібна її господареві? Тож клянуся Тим, в Чий Руці душа моя: це життя ще менш важливe для Аллаха, ніж ця вівця для свого господаря. І якби це життя коштувало перед Аллахом комариного крила, то Він ніколи б не дав невіруючому випити навіть ковтка води»⁴⁷.

8. Знати про те, що людина полишить це мирське життя тільки після того, як вичерпає все, що було передвидзначено їй Всевишнім.

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Воїстину, Святий дух (ангел Джібріль) вселив мені, що людина не помре, поки не прийде її строк і поки вона не вичерпає свого наділу. Тож бійтесь Аллаха і прагніть до найкращого. І нехай затримка в отриманні наділу в жодному разі не спонукає вас домагатися його шляхом непослуху Аллаха, адже, воїстину, отримати те, що є у Аллаха, можна тільки за допомогою прояву покірності Йому"⁴⁸.

Поет сказав:

Ми покладаємо надії і очікуємо результатів,

⁴⁷ Аль-Хакім.

⁴⁸ «Аль-Муджам аль-Кабір».

Але загибель ближче, ніж ми очікуємо.

Ми споруджуємо піднесені замки у висоті,

Знаючи, що ми помремо і вони, рано чи пізно, зруйнуються.

Ібн аль-Кайім (хай помилує його Аллах) згадав деякі види лікування:

1 – Людина повинна брати приклад із тих, кого спіткали інші біди, і бути переконаною, що вона не єдина, кого спіткало лихо і випробування. Якщо розумна людина подумає, то зрозуміє, що кожен був випробуваний або втратою любимої людини, або неприємністю. Їй також слід пам'ятати, що мирське життя – місце випробувань. Якщо ти трохи посміявся, то будеш багато плакати; якщо одного разу тебе щось порадувало, то будеш сумувати цілий рік; якщо ти чимось насолодився, то будеш позбавлений цього дуже довго. Всевишній говорить:

Якщо було поранено вас, то так само було поранено й тих людей. Ми змінюємо для людей такі дні почергово, щоб Аллах зінав тих, які увірвали, і щоб Він обрав серед вас мучеників. Аллах не любить несправедливих!

(3: 140)

Ібн Аббас (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав в тлумаченні цього аята: "Для кожної радості – засмучення. Немає такого будинку, який би після радості не був наповнений сумом".

Поет сказав:

Я знаю, що яке б лихо не спіткало мене,

То воно раніше вже спіткало когось із людей.

2 – Вона має розмірковувати про ті біди і випробування, які спіткали людей, і прославляти Аллаха за те, що вони не виявилися більш складними, аніж вони є; і за те, що вони не відбулися в її релігії. Не потрібно засмучуватися через втрату чогось із мирського життя, крім втрати своєї релігії. Нехай людина прославляє Аллаха за те, що Він залишив їй решту милості. В один і той самий день у Урви ібн Зубейра ампутували ногу і помер син, після чого він сказав: «О Аллах, хвала Тобі! Якщо Ти забрав, то вже дав; якщо Ти випробував, то вже полегшив – Ти подарував мені чотири кінцівки і забрав одну; Ти наділив мене чотирма синами і забрав одного».

3 – Вона має знати, що відсутність терпіння і вдоволення тим, що передвізначив Аллах, гніває її Господа, а також радує шайтана, викликає зловтіху її ворога, засмучує її друга, стирає її нагороду і послаблює її душу. А якщо людина виявить терпіння, то порадує свого Господа, засмутий шайтана і поверне його назад ні з чим, обрадує свого друга і розсердить свого ворога.

4 – Вона має вважати, що всі випробування і біди, які сталися із нею, є можливістю для отримання нагороди, яку вона отримає, якщо виявить терпіння і вдоволення. Якщо вона подумає над вічним життям, то зрозуміє, що ніщо із нагороди Аллаха для неї не буде втрачено. Передається від Абу Муси аль-Ашарі (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Коли у раба (Аллаха) вмирає дитина, Аллах Всевишній запитує Своїх ангелів: «Ви забрали дитя Мого раба?» – І вони відповідають: «Так». Тоді Він запитує: «Ви забрали плід його серця?» – І вони відповідають: «Так». Тоді Він запитує: «І що ж сказав раб Мій?» – І вони відповідають: «Він підніс Тобі хвалу і сказав: «Воїстину, ми належимо Аллаху і до Нього ми

повернемося». І тоді Аллах Всевишній говорить: «Побудуйте для раба Мого будинок в раю і назвіть його "Будинком хвали"»⁴⁹.

Передається від Абу Саїда аль-Худрі (хай буде вдоволений ним Аллах), від Пророка (мир йому і благословення Аллаха), що він сказав:

«Що б не спіткало віруючого – втома, хвороба, хвилювання, засмучення, неприємність, скорбота або навіть укол колючки – Аллах неодмінно простить йому за це щось із його гріхів»⁵⁰.

5 – Вона має знати, що терпіння і вдоволення тим, що спіткало людину, є якостями істинного віруючого і однією з причин її входу до Раю. Всевишній Аллах говорить:

Ми будемо випробовувати вас доти, доки не пізнаємо тих серед вас, хто веде боротьбу й тих, хто має терпіння; і Ми випробуємо звістки про вас!

(47: 31)

Повідомляється, що Ата бін Абу Рабах сказав: «(Одного разу) Ібн Аббас (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав мені: «Чи показати тобі жінку з числа мешканців Раю?» Я сказав: «Так». Він сказав: «Ця чорношкіра жінка (свого часу) прийшла до Пророка (мир йому і благословення Аллаха) і сказала: «У мене бувають напади епілепсії та (через це) я оголююсь, звернися ж до Аллаха із проханням за мене». (У відповідь їй) він сказав: «Якщо хочеш терпи, і тоді тебе (очікує) Рай, а якщо хочеш, я звернуся до Аллаха із закликом, щоб Він зцілив тебе». Вона сказала: «Я буду терпіти», – а потім (додала): «Воістину я оголюся, попрохай Аллаха, щоб

⁴⁹ Ібн Хіббан.

⁵⁰ Аль-Бухарі.

я не оголювалася», – і він звернувся до Аллаха із закликом за неї»⁵¹.

Передається від Сухейба (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав: «Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Наскільки дивно положення віруючого! Воістину, все в його становищі є благом для нього, і це притаманне тільки віруючому: якщо щось радує його, він дякує Аллаху, і це стає для нього благом; якщо ж з ним стається лихо, він виявляє терпіння, і це теж стає для нього благом»⁵².

6 – Вона має знати, що навіть якщо її спіткає повний відчай, врешті-решт, вона повинна буде виявити вимушене терпіння, яке не буде похвальним і за яке вона не отримає винагороди. Передається від Махмуда ібн Лябіда (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Воістину, якщо Аллах любить якийсь народ, то посилає на них випробування (біди). І той, хто виявляє вдоволення (випробуванням), тому теж буде вдоволення Аллаха. Той же, хто гнівається, тому – гнів Аллаха»⁵³.

7 – Вона має знати, що Той, Хто її випробував, є Наймилосерднішим із милосердних. І що Він не зіслав випробування, щоб погубити або знищити людину, а зіслав випробування для того, щоб перевірити її терпіння, вдоволення, віру і смирення перед Ним. А також для того, щоб побачити підкорення і звертання до Нього про допомогу.

⁵¹ Аль-Бухарі.

⁵² Муслім.

⁵³ Ахмад.

Умар ібн аль-Хаттаб розповідав: "Одного разу до Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) привели полонених, серед яких була одна жінка, що втратила своє немовля. Коли вона знаходила серед полонених якусь дитину, то брала її, притискала до себе і годувала грудьми. Побачивши це, Пророк (мир йому і благословення Аллаха) запитав нас: «Як ви думаете, чи здатна ця жінка кинути у вогонь свою дитину?» Ми сказали: "Клянемося Аллахом, ні!" Тоді Пророк (мир йому і благословення Аллаха) звернувся до нас: «Аллах більш милосердний до Своїх (віруючих) рабів, ніж ця жінка до своєї дитини!»⁵⁴.

8 – Вона має знати, що гіркота мирського життя це і є солодкість життя вічного. Всевишній Аллах все змінить: з тимчасової гіркоти на вічну насолоду. Адже для раба так буде краще, ніж навпаки. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Рай оточений ненависним, а Пекло оточено пристрастями»⁵⁵.

На цьому закінчуються слова Ібн аль-Кайїма (хай помилує його Аллах).

Це не означає що людина черства і не виявляє певних природних емоцій. Але заборонено виявляти невдоволення і гніватися на передвізначення Аллаха. Анас ібн Малік (хай буде вдоволений ним Аллах) розповідав, що вони разом із Посланцем Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) прийшли до Абу Сейф аль-Кейна, чоловіка годувальниці сина Пророка Мухаммада Ібрагіма. Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) взяв його на руки, поцілував і

⁵⁴ Ахмад.

⁵⁵ Муслім.

понюхав. Потім в кімнату увійшли і сподвижники. Тут вони побачили, що Ібрагім вмирає. Очі Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) наповнилися слізьми, і Абд ар-Рахман ібн Ауф сказав: "Ти теж, о Посланець Аллаха?" Він відповів: "Це – милосердя, Ібн Ауф". Потім він додав: "Очі сльозяться, серце сумує, але ми говоримо тільки те, чим задоволений наш Господь. О Ібрагім, ми засмучені розлукою з тобою"⁵⁶.

Усама ібн Зейд (хай буде вдоволений ним Аллах) розповідав: "Свого часу Зейнаб, дочка Пророка (мир йому і благословення Аллаха), відправила по нього, тому що її син перебував при смерті. Однак Пророк (мир йому і благословення Аллаха) відіслав людину назад, звелівши їй переказати їм вітання і сказати: "Воістину, Аллаху належить те, що Він забрав, і те, що Він дарував, і для всього Він визначив свій строк, тож нехай вона виявляє терпіння і сподівається на нагороду Аллаха". Однак через деякий час вона знову відправила по нього, заклинаючи його прийти до неї, і тоді він пішов до неї, і разом з ним пішли Сад ібн Убада, Муаз ібн Джабаль, Убай ібн Каб, Зейд ібн Сабіт і деякі інші люди. У будинку дочки Посланцю Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) передали хлопчука, який вже почав хріпіти, і тоді очі Пророка (мир йому і благословення Аллаха) наповнилися слізьми. Побачивши це, Сад запитав: "О Посланець Аллаха, що це?" Він відповів: "Це – милосердя, вкладене Аллахом в серця Його рабів, і Аллах помилує тільки милосердних з числа рабів Своїх"»⁵⁷.

Великий учений імам аш-Шафії сказав:

⁵⁶ Аль-Бухарі.

⁵⁷ Аль-Бухарі.

Залиш дні, нехай роблять, що схочуть,
Будь душевно спокійний, коли щось вже сталося.
Виявляй терпіння щодо того, що відбувається,
Ніщо не вічне на цій землі.

Шляхи змінення душі

Серед шляхів, якими людина може змінити свою душу, наступні:

1. Читання Корану. Особливо читання сури «аль-Бакара». Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав: «Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Не перетворюйте свої будинки на могили. Шайтан біжить з будинку, де читається сура «аль-Бакара»⁵⁸.

2. Вимовляння слів «Бісмілляг» (З ім'ям Аллаха). Не забувати їх вимовляти перед всіма справами і вчинками, аби вони були захищені – з дозволу Аллаха – від шайтанів із числа джинів. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Перешкодою, яка не дозволить джинам побачити наготу якоїсь людини, коли вона зайде до відхожого місця, буде вимовляння слів "З ім'ям Аллаха (бісмілляг)"»⁵⁹.

3. Звертання із закликом про зіслання благословення, коли людина побачить щось, що їй сподобається: в ній самій,

⁵⁸ Муслім.

⁵⁹ Ат-Тірмізі.

в її майні або в її сім'ї. Наприклад, нехай скаже: «О Аллах, благослови його і не нашкодь!» Або ж: «Так побажав Пресвятий Аллах». Доказом цьому є хадіс, переданий Амром ібн Рабія (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав: «Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Якщо хтось із вас побачить в самому собі, у своєму майні або у свого брата те, що йому сподобається, то нехай попросить Аллаха зіслати благословення (*баракят*)»⁶⁰.

4. Просити захисту в Аллаха для себе і своєї сім'ї. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) часто просив захисту для Хасана і Хусейна, і говорив: «Ваш батько (Ібрагім) казав для захисту Ісмаїла і Ісхака: "Я шукаю захисту в досконалих слів Аллаха від кожного шайтана і шкідника, і від кожного лихого ока"»⁶¹.

Також можна говорити:

"З ім'ям Аллаха, з ім'ям Якого ніщо не заподіє шкоди ані на землі, ані на небі, адже Він – Чуючий, Знаючий!" Ці слова слід повторювати тричі. Ніщо не зашкодить тому, хто стане повторювати їх тричі – вранці або ввечері.

А також: "Я шукаю захисту в досконалих слів Аллаха від зла того, що Він створив".

5. Постійне згадування Аллаха (зікр). Всевишній говорить:

Згадуйте Мене, і Я буду згадувати вас. Дякуйте, і не будьте невдячними!

(2: 152)

⁶⁰ «Ас-Сунан аль-Кубра».

⁶¹ Аль-Бухарі.

Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав у священному хадісі:

«Аллах Всешишній говорить: "Я буду таким, яким вважає Мене раб Мій, а Я перебуваю разом із ним, коли він згадує Мене. Якщо він згадає Мене в душі, то і Я згадаю його про Себе; якщо він згадає Мене в присутності (інших людей), то Я згадаю його серед тих, хто краще за них. Якщо раб наблизиться до Мене на п'ядь, Я наближуся до нього на лікоть; якщо Він наблизиться до Мене на лікоть, Я наближуся до нього на сажень; а якщо він попрямує до Мене кроком, то Я кинуся до нього бігом!"»⁶².

Деякі достойнства згадування Аллаха:

- Всешишній Аллах пояснив у Своїй Священній Книзі, що постійне згадування Аллаха є ефективною причиною для усунення лиха, після того, як воно вже сталася. Всешишній говорить, розповідаючи про пророка Юнуса (мир йому):
Воїстину, Юнус був одним із посланців. Ось він утік на переповнений корабель. Він кинув жереб і опинився серед тих, хто програв. Його проковтнула риба. Він гідний докору! Якби він не був одним із тих, хто прославляє Аллаха, то був би в череві риби аж до того дня, коли всі воскреснуть.

(37: 139-144)

- Постійність у згадування Аллаха є однією з причин відповіді на заклик (*дуа*), а також однією із фортець раба Аллаха. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Справді, Всешишній Аллах наказав Яхїї, синові Закарії, п'ять речей, щоб він здійснював їх сам, і наказав здійснювати це синам Ісраїла. Але він відкладав це і тоді Іса сказав йому:

⁶² Аль-Бухарі.

"Воїстину, Аллах наказав тобі п'ять речей, аби ти здійснював це сам і наказав це синам Ісраїла. І або ти накажиш їм це, або це зроблю я". Яхъя сказав: "Якщо ти випередиш мене в цьому, то я переймаюся, що земля поглине мене або ж я буду покараний". Після цього Яхъя зібрав синів Ісраїла в мечеті аль-Акса так, що вона переповнилася, і люди сиділи навіть на терасі. Він сказав: "Воїстину, Аллах наказав мені здійснювати п'ять речей, і наказати вам теж здійснювати їх!"

Перше з них: щоб ви поклонялися Одному Аллаху і не долукали до Нього рівних! Воїстину, того, хто здійснює багатобожжя можна порівняти з тим, хто купив раба із свого кращого майна, на золото і срібло. Після цього він говорить рабу: "Це – мій дім, а – це моя робота. Тож заробляй і віддавай це мені". І цей раб став працювати, однак почав віддавати зароблене не своєму панові. Хто б із вас був задоволений, якби його раб був таким?! Аллах створив вас і дарував вам засоби для існування, тож не долучайте до Нього рівних у поклоненні!

Воїстину, Аллах наказав вам звершувати молитву. І коли ви будете звершувати молитву, то не повертайтесь в сторони. Воїстину, Аллах направляє Свій Лик до лиця того, хто молиться, поки він не починає дивитися по сторонах.

Аллах заповів вам дотримуватися посту. Воїстину, дотримання посту подібно до того, хто знаходиться в групі людей, маючи з собою мішечок із пащощами, запах якого захоплює всіх. Але воїстину, запах (із рота) постуючого краще перед Аллахом, ніж запах *міска*!

Аллах заповів вам давати милостиню. Воїстину, це подібно до людини, яку взяли в полон вороги, зв'язали її і повели до місця страти, а він каже їм: «Я бажаю відкупитися від вас і

малим, і великим (всім, чим можна)». Після чого починає їм платити, щоб викупити себе у них.

Аллах заповів вам згадувати Його часто, адже (згадування Аллаха) подібно неприступній фортеці, в якій людина ховається від своїх ворогів. І в найбільшому захисті від шайтана раб Аллаха знаходиться тоді, коли згадує Аллаха!»

Після цього Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «І я наказую вам п'ять речей, які наказав мені Аллах: слухатися і коритися (правителю мусульман), битися на Шляху Аллаха, переселятися і слідувати громаді мусульман (*джама'a*). Воістину, той, хто відступив від громади на п'ядь, той зняв зі своєї шії основу Ісламу, поки знову не повернеться. А той, хто закликав закликом часів невігластва, той, воістину, буде на колінах в Пеклі!»

Його запитали: "О Посланець Аллаха, навіть якщо він молився і постив?" На що він відповів: «Навіть якщо він молився і постив! Тож закликайте закликом Аллаха, який назвав вас мусульманами, віруючими і рабами Аллаха!»⁶³.

• Постійність у згадуванні Аллаха зараховується як читання Корану тому, хто не в змозі читати його. Передається від Абд Аллаха ібн Абу Ауфа (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав:

«Одного разу до Пророка (мир йому і благословення Аллаха) підійшов чоловік і сказав: "Я не можу вивчити напам'ять навіть малу частину Корану. Навчи мене того, чим я зміг би заповнити це". Він сказав: "Говори: "Пречистий Аллах! Хвала Аллаху! Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха! Аллах Великий! Немає сили і могутності ні в кого, крім Піднесеного і Великого Аллаха". Чоловік сказав:

⁶³ Ібн Хузейма.

"Посланець Аллаха, це – для Могутнього і Великого Аллаха, а що ж для мене?" Він сказав: "Говори: "О Аллах, прости мене і змилуйся наді мною, даруй мені благополуччя, вірне керівництво і добру долю". Потім чоловік зібрався піти і його руки були затиснуті. Пророк же (мир йому і благословення Аллаха) сказав: "Руки цієї людини наповнилися благом""⁶⁴.

- Постійність у згадуванні Аллаха є однією із причин вигнання шайтана і його зваблення. Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Коли кожен з вас засинає, шайтан зав'язує у нього на потилиці три вузли, б'ючи по кожному із них (і кажучи): "Ніч твоя буде довгою, спи ж!" І якщо (людина) прокинеться і згадає Аллаха, то один вузол розв'яжеться; якщо вона здійснить омовіння, розв'яжеться (другий) вузол; якщо звершить молитву, розв'яжеться (і третій), і людина прокинеться вранці бадьорою і задоволеною. В іншому ж випадку вона прокинеться від сну в поганому настрої і буде млявою»⁶⁵.

Одні з найкращих згадувань Аллаха:

1. Слова "Слава Аллаху і хвала Йому", "Слава Аллаху Великому".

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Є два слова, які любить Милостивий, і вони легкі для язика, а на Терезах вони будуть важкі. (Це слова): "Слава Аллаху і хвала Йому, слава Аллаху Великому! /Субхана-Ллагі ва біхамдігі, субханаллагі ль-Азим!/"»⁶⁶.

⁶⁴ Ібн Хіббан.

⁶⁵ Аль-Бухарі.

⁶⁶ Аль-Бухарі.

2. Повідомляється, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «З того, хто по сто разів на день стане говорити: "Слава Аллаху і хвала Йому "(Субхана-Ллагі ва біхамдігі) – буде знято (тягар) його малих гріхів, навіть якщо виявиться, що вони подібні піні морський»⁶⁷.

3. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Якщо людина прокинеться вночі і скаже: «Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха; Аллах великий; немає сили і могутності ні в кого, крім Аллаха», а потім скаже: «О Аллах, прости мене!», або ж звернеться до Аллаха з (якийсь іншим) закликом, то на нього буде дана відповідь, якщо ж він зробить омовіння і помолиться, то його молитва буде прийнята»⁶⁸.

4. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Слова «Слава Аллаху, хвала Аллаху, немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха і Аллах великий» я люблю більше, ніж все, над чим сходить сонце»⁶⁹.

5. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) запитав: "Чи зможе хтось із вас щодня здійснювати тисячу добрих справ?" Один із його співрозмовників запитав: «Як же може [людина] здійснювати тисячу добрих справ?!» – [і Пророк (мир йому і благословення Аллаха)] сказав: "Тому, хто прославить Аллаха сто разів, буде записуватися тисяча добрих справ (або: і тоді буде з нього зніматися [тягар] тисячі гріхів)".

6. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: "Того, хто (один раз) попрохає (у Аллаха) для мене благословення, Аллах благословить за це десять (разів) і зніме десять гріхів"⁷⁰.

⁶⁷ Аль-Бухарі.

⁶⁸ Аль-Бухарі.

⁶⁹ Муслім.

⁷⁰ Ібн Хіббан.

7. Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Чистота – це половина віри, слова «Хвала Аллаху» заповнять собою Ваги, слова «Слава Аллаху і Хвала Аллаху» заповнять собою (простір) між небесами і землею. Молитва – світло, милостиня – доказ, терпіння – сяйво, а Коран – доказ за чи проти тебе. Всі люди йдуть вранці [по своїх справах], і продають свою душу або звільняють її, або гублять»⁷¹.

8. Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав одному зі своїх сподвижників: «Чи не вказати тобі на один зі скарбів Раю?» Я сказав: «Звичайно, о Посланець Аллаха!» – (І тоді) він сказав: «Це – слова "Немає могутності й сили ні в кого, крім Аллаха"»⁷².

9. Передається від Джувайрії (хай буде вдоволений нею Аллах), яка повідомила, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) вийшов від неї до сходу сонця, після звершення ранкової молитви. Вона ж сама перебувала у своїй мечеті. Потім він повернувся вже після того, як провиднілося, а вона все сиділа. Тоді він сказав: «Ти все сидиш?» Та відповіла: «Так». Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «А я після (того, як вийшов від) тебе, тричі вимовив чотири слова. Якби їх цінність була зрівняна по вазі із усім, що я сказав до цього дня, то вони все-одно переважили б: «Пречистий Аллах і хвала Йому – на число творінь Його, скільки завгодно Йому Самому, (на число) прикрас трону Його і чорнил для слів Його».

⁷¹ Муслім.

⁷² Аль-Бухарі.

Шляхи досягнення вдоволення Аллаха і захисту від зла і бід

• Постійно прохати про прощення. Адже більшість того, що стається з людиною, трапляється з нею через її ж гріхи і непослух. Це пояснив Всешишній Аллах, сказавши:

Будь-яке лихо вражає вас лише за те, що ви здобули своїми руками; але ж багато чого Він прощає вам!

(42: 30)

Постійність у проханні про прощення є однією з причин здобуття наділу і його збільшення. Як про це повідомив наш Господь:

«Благайте прощення у Господа вашого, воїстину, Він — Прощаючий! Зішле Він з неба вам рясний дощ, допоможе вам багатством і синами; і наділить вас садами, і наділить вас ріками!

(71: 10-12)

Постійно прохати про прощення — одна із причин позбавлення від турбот і печалей. Як про це сказав Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха):

«Того, хто часто просить Аллаха про прощення, Аллах звільнить від будь-яких хвилювань, дасть вихід із будь-яких труднощів і наділить наділом звідти, звідки він і не розраховує»⁷³.

Кожна людина може скоти гріх або непослух. І саме тому визнання своїх гріхів і каяття є одними з причин усунення біди. Мало визнати свій гріх тільки язиком, але й необхідно також залишити його вчинення і жалкувати про нього, а

⁷³ Аль-Хакім.

також мати твердий намір ніколи не повернатися до нього. Всевишній говорить:

Ось Зун-Нун пішов розгніваний і думав, що Ми не здолаємо його, але в темряві він заголосив: «Немає бога, гідного поклоніння, крім Тебе! Преславний Ти! Воїстину, я був несправедливим!»

(21: 87)

• Пам'ятати про Аллаха в моменти благоденства, виконуючи його накази і остерігаючись його заборон. Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав: «Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Хто хоче бути порадуваним тим, що на його заклик в лиху годину і нещаст' буде дана відповідь, нехай більше звертається із закликом в години благоденства»⁷⁴.

Також він (мир йому і благословення Аллаха) сказав в хадісі, який передає Ібн Аббас (хай буде вдоволений ним Аллах):

«Прагни дізнатися Аллаха в благоденстві, і Він впізнає тебе в біді»⁷⁵.

• Вирішувати проблеми мусульман і полегшувати їхнє становище. Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Того, хто позбавить віруючого від однієї з печалей світу цього, Аллах позбавить від однієї з печалей Дня Воскресіння. Тому, хто полегшив становище неспроможного боржника, Аллах полегшив його власне становище і в світі цьому, і в

⁷⁴ Аль-Хакім.

⁷⁵ Аль-Хакім.

іншому світі. А того, хто покриє мусульманина, Аллах покриє і в світі цьому, і в іншому світі. І Аллах буде надавати допомогу (Своєму) рабу, поки сам раб надає її братові своєму. Хто вступив на якийсь шлях у пошуках знання, Аллах за це полегшивши шлях до Раю, а коли люди збираються в одному з будинків Аллаха, де вони спільно читають і вивчають Книгу Аллаха, обов'язково сходить на них спокій, і покриває їх милість, і оточують їх ангели і згадує їх Аллах серед тих, хто знаходиться перед Ним. Того ж, кого стануть затримувати справи його, походження його не допоможе рухатися швидше»⁷⁶.

Передається від Абд Аллаха ібн Умара (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав: «Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Той, хто бажає, щоб йому була дана відповідь на його заклик і щоб були розвіяні його печалі, нехай полегшив становище бідняка»⁷⁷.

• Жертвувати милостиню і здійснювати благе. З дозволу Аллаха, це запобіжить бідам і усуне нещастя. Передається від Анаса ібн Маліка (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Милостиня гасить гнів Господа і відштовхує погану смерть»⁷⁸.

Повідомляється, що Муаз (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав: (Одного разу) я попросив: «О Посланець Аллаха, скажи, яке діло дозволить мені увійти до Раю і віддалити мене від Вогню?» (У відповідь Пророк (мир йому і благословення

⁷⁶ Муслім.

⁷⁷ Ахмад.

⁷⁸ Ібн Хіббан.

Аллаха) сказав: «Ти запитав про велике (діло, однак), воїстину, воно (стане) легким для того, кому Аллах Всевишній полегшить його: поклоняйся Аллаху і нічому більше поряд з Ним, звершуй молитви, виплачуй закят, постися під час Рамадану і здійсни паломництво до Дому». А потім (Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Чи не вказати тобі на врата блага? Піст є щитом, милостиня гасить собою гріх, подібно до того, як вода гасить собою вогонь, і (ще) – молитва людини глибоко вночі», – після чого прочитав (такі аяти):

Вони підводяться зі своїх лож, щоб кликати Господа свого зі страхом і надією, жертвуючи те, чим Ми наділили їх! Жодна душа не знає, яка насолода очей прихована для них за те, що вони робили!

(32:16-17)

Потім (Пророк (мир йому і благословення Аллаха) запитав: «Чи не повідомити тобі про головне в цій справі, його стовпи і його вершину?» Я сказав: «Звичайно, О Посланець Аллаха!», – і він сказав: «Головним у цій справі є Іслам, стовпом його є молитва, а вершина його – джихад». Потім він сказав: «Чи не повідомити тобі про те, що лежить в основі всього цього?» Я сказав: «Звичайно, О Посланець Аллаха!», – і тоді він доторкнувся до свого язика і сказав: «Притримуй це». Я запитав: «О Посланець Аллаха, невже ж з нас спитають за те, що ми говоримо?», – і (Пророк (мир йому і благословення Аллаха) вигукнув: «Хай позбудеться тебе твоя мати! А хіба будуть кидати людей лицями до Пекла за щось ще, крім їх наклепницьких слів?!»⁷⁹.

⁷⁹ Ат-Тірмізі.

- Підтримувати родинні зв'язки, відвідувати рідних і цікавитися їх потребами. Всешишній говорить:

Можливо, якщо ви відвернетесь, то поширите нечестя на землі та розірвете родинні зв'язки. Вони є тими, кого Аллах прокляв і позбавив слуху та зору. То чи не поміркують вони над Кораном? Невже на їхніх серцях – замки?

(47: 22-24)

Також Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Немає такої справи, за допомогою якої я підкоряюся Аллаху і за яке найшвидше очікується нагорода, ніж підтримування родинних зв'язків. І немає такої справи, за яке найшвидше очікується покарання, ніж розпуста, поривання родинних зв'язків і порочна клятва»⁸⁰.

- Остерігатися утисків людей та заподіяння їм страждань. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Бійтесь заклика гнобленого, адже, насправді, він підноситься до хмар, перед ним відкриваються врата небес і Аллах говорить: "Присягаюся Своєю могутністю і величчю, Я неодмінно допоможу тобі, навіть якщо (це відбудеться) через якийсь час!"»⁸¹.

На скільки би не відкладалося покарання гнобителя, воно, все-одно, його наздожене. Передається від Абу Муси (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав: «Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

⁸⁰ Аль-Байхакі.

⁸¹ Ібн Хіббан.

«Воїстину Аллах відкладає (покарання) несправедливому, але коли схопить, то вже не відпустить». Потім він (мир йому і благословення Аллаха) прочитав аят:

Така хватка Господа твого, коли Він вразив несправедливе селище. Воїстину, покарання Його — болісне, суворе!

(11: 102)

• Шукати допомоги та захисту в Аллаха, постійно звертаючись до Нього із закликом і виявляючи смирення перед Ним. Всешишній говорить:

Ваш Господь сказав: «Кличте Мене, і Я відповім вам! Воїстину, ті, які гордували поклонінням Мені, ввійдуть до гесни приниженими!»

(40: 60)

Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Немає нічого більш гідного перед Аллахом, ніж заклик (*dua*)»⁸².

Передається від Савбана (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Може бути так, що людина позбавляється наділу через вчинений нею гріх. І ніщо не змінює передвизначення, крім заклика (*dua*): він додає в житті лише благочестя»⁸³.

Аль-Газалі сказав: «Якщо хтось скаже: «Яка користь від заклика, якщо передвизначене неминуче трапиться?» Тож маєш знати, що до передвизначення також входить

⁸² Ібн Хіббан.

⁸³ Ібн Хіббан.

позбавлення від бід як наслідок заклика. Таким чином, заклик є причиною позбавлення від нещасть і набуття милості так само, як і щит є причиною для захисту від зброї, а вода – причиною для росту рослин. Випущена стріла відлітає від щита так само, як біди йдуть через заклик. Залишення зброї не є умовою визнання передвізначення, адже Всешишній Аллах сказав:

Нехай вони моляться разом із тобою, виявляючи обережність і тримаючи в руках свою зброю.

(4: 102)

Таким чином Всешишній Аллах передвізначив як саму ситуацію, так і її причину».

Ібн аль-Кайім⁸⁴ сказав: «Поширена думка, що якщо те, про що просить в заклику, передвізначене, то воно неодмінно станеться, незалежно від того, чи попросить про це раб, чи ні. Якщо ж це не передвізначене, то цього не станеться, незалежно від того, чи попросить про це раб, чи ні.

Деякі вважають таку думку справедливою і перестають звертатися із закликом. Вони вважають заклик марною справою. Це непомірно неосвічені і заблудлі люди. А, разом із з цим, їх слова суперечливі, адже якщо слідувати їх шляхом, то треба відмовитися від будь-яких причин. Ім потрібно сказати: «Якщо вам наказано наїстися і напитися, то це неодмінно збудеться, незалежно від того, чи поїсте ви, чи ні. Якщо ж ні, то цього не станеться, незалежно від того, чи поїсте ви, чи ні. Якщо вам наказано мати дітей, то вони у вас неодмінно будуть, незалежно від того, чи матимете ви статеву близькість із дружиною або рабинею, чи ні. Якщо ж

⁸⁴ «Аль-Джаваб аль-Кафі», с. 37.

ні, то цього не станеться, і немає жодної необхідності в одруженні та придбанні рабині тощо».

Таким чином заклик є зброєю віруючого, за допомогою якої він заробляє свій наділ, отримує бажане, віддаляє біди до їх настання, полегшує або повністю позбавляється від них. Передається від Аїші (хай буде вдоволений нею Аллах), яка сказала: «Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Обережність не рятує від долі, а заклик допомагає проти того, що вже вразило [людину], і того, що ще не вразило її. Воістину, коли нещастя сходить, його зустрічає заклик, і вони боряться одне з одним до Дня Воскресіння»⁸⁵.

Правила звертання із закликом

Голова правовірних Умар ібн аль-Хаттаб (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав: «Воістину, мене не турбує відповідь на заклик, а турбує звертання із самим закликом (дуа). Адже якщо тобі було предевизначено звернутися із закликом, то це означає, що відповідь вже буде разом із ним».

У заклика є певні правила, яких віруючий має дотримуватись, аби він міг очікувати на відповідь та на її прийняття Всевишнім. Ось деякі з цих правил:

1. Робити лише дозволене у всіх своїх справах: в їжі, питті, одязі і засобі пересування. Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав: «Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

⁸⁵ Аль-Хакім.

«О люди! Воїстину, Аллах – Благий, і Він не приймає нічого, крім благого. І, воїстину, Аллах повелів віруючим те ж, що повелів Він і посланцям, і Всешишній сказав:

О ви, посланці! Споживайте блага й робіть добро.

(23: 51)

Всешишній також сказав:

О ви, якіувірували! Їжте ті блага, якими наділили Ми вас.

(2:172)

А потім Пророк (мир йому і благословення Аллаха) згадав про покритого пилом чоловіка із скуйовдженім волоссям, який вже довго перебуває в дорозі і підіймає свої руки до неба (повторюючи): "О Господь, о Господь!", – Проте їжа його – заборонена, і питво його – заборонене, і одяг його – заборонений, і вигодуваний він був забороненим, тож як йому може бути дана відповідь?!!»⁸⁶.

Повідомляється, що Ібн Аббас (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав: "Якось у присутності Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) я прочитав аят, в якому говориться:

О люди! Їжте те дозволене добре, що є на землі.

(2: 168)

– після чого (зі свого місця) підвівся Сад ібн Абу Ваккас, який сказав: "О Посланець Аллаха, попрохай в Аллаха зробити так, щоб мої заклики приймалися".

Тоді Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

⁸⁶ Муслім.

"О Сад, нехай їжа твоя буде благою, і тоді твої заклики будуть почуті. Клянуся Тим, в Чий Руці душа Мухаммада, якщо раб Аллаха проковтне один заборонений шматок, Аллах не приматиме його справ протягом сорока днів, а плоть будь-якого раба, яка утворилася з того, що є забороненим, найбільше гідна Вогню!"⁸⁷.

2. Піклуватися про те, щоб перебувати в стані ритуальної чистоти і направитись до Кибли, піднявши руки при звертанні із закликом до свого Господа. Передається від Салмана (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Воїстину, ваш Господь – Сором'язливий і Щедрий, і Він соромиться того, щоб раб Його, який здійняв руки до Нього, опустив їх ні з чим»⁸⁸.

Передають, що аль-Мугаджир ібн Кунфуз розповідав, що одного разу він привітав Пророка (мир йому і благословення Аллаха), коли той справляв малу нужду. Він (мир йому і благословення Аллаха) не відповів на його вітання доти, поки не звершив омовіння, і тільки після цього він привітав його. А потім сказав: «Я не став відповідати на твоє вітання тільки тому, що не люблю згадувати Аллаха без ритуальної чистоти»⁸⁹.

3. Голос людини, яка звертається із закликом, не має бути ані гучним, ані тихим, адже Всевишній сказав:

І не підвищуй голосу в молитві своїй і не говори пошепки, а вибери середнє між цим.

(17: 110)

⁸⁷ Ат-Табарані.

⁸⁸ Ібн Хіббан.

⁸⁹ Ібн Хузейма.

Повідомляється, що Абу Муса аль-Ашарі (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав: "Коли Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) вирушив у похід на Хейбар, і люди наблизилися до якоїсь долини, вони голосно закричали: «Аллах Великий, Аллах Великий! Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха!» – а Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Пожалійте себе, адже, воістину, ви звертаєтесь ні до глухого і не до відсутнього, звертаєтесь ви до Чуючого, Близького, і Він перебуває із вами!»⁹⁰.

4. Починати заклик із прославлення Аллаха, потім звернутися із закликом за Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха). Після *дуа* покаятись і попросити в Аллаха прощення за вчинені гріхи, відчуваючи при цьому смиренність і потребу в Ньому. Всевишній Аллах сказав:
Їхнім закликом там буде: «Слава Тобі, Аллах!»; там вітатимуть їх словами: «Мир!»; кінцем їхніх закликів буде: «Хвала Аллаху, Господу світів!»

(10: 10)

Передається від Фудаля ібн Убейда аль-Ансарі (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав: «Одного разу Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) побачив того, хто під час заклика не прославив і не восхвалив Аллаха, а також не звернувся із закликом за Пророка (мир йому і благословення Аллаха) – так і закінчив заклик. На що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Він поквапився». Пророк (мир йому і благословення Аллаха) підклікав його до себе і сказав як йому, так і всім:

⁹⁰ Аль-Бухарі.

«Якщо хтось із вас буде звертатися із закликом, то нехай почне із прославлення та вихваляння свого Господа, а потім нехай попрохає благословення для Пророка (мир йому і благословення Аллаха), а після цього нехай просить те, що забажає»⁹¹.

5. Звертатися до Аллаха за допомогою Його прекрасних імен і високих якостей. Всешишній говорить:

Аллаху належать прекрасні імена. Тож кличте Його ними!

(7: 180)

Абд Аллах ібн Бурайда передає від свого батька, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) почув, як одна людина каже: "О Аллах! Воїстину, я прошу Тебе за допомогою того, що я свідчу, що Ти – Аллах, немає божества, гідного поклоніння, крім Тебе, Одного, Самодостатнього, Який не народжував і не був народжений, і немає нікого подібного до Нього". І він (мир йому і благословення Аллаха) сказав: "Клянуся Тим, в Чийй Руці душа моя, він кликав до Аллах, згадавши Його Найвеличніше Ім'я, а коли до Аллаха звертаються із закликом, згадуючи це Його Ім'я, Він неодмінно відповідає на цей заклик. І хто попросить про щось, згадуючи це Ім'я, тому буде неодмінно даровано те, про що він просив"⁹².

Повідомляється від Анаса ібн Маліка (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав: "Якось я сидів разом із Посланцем Аллаха у зібранні, а один чоловік звершував намаз. Коли він здійснив поясний уклін, земний уклін і ташаггуд, то звернувся із закликом:

⁹¹ Ібн Хузейма.

⁹² Ібн Хіббан.

«О Аллах, воїстину, я прошу Тебе, лише Тобі – хвала, немає божества, гідного поклоніння, крім Тебе, [і немає у Тебе рівного,] [Всемилостивий,] [о] Творець небес і землі, о Володар величі і Шанований, о Живий, о Вічносущий! Воїстину, я прошу Тебе».

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) запитав своїх сподвижників: «Чи знаєте ви, як він звернувся до Аллаха?» Вони відповіли: «Аллаху і Його Посланцю це відомо краще». Тоді він сказав: «Клянуся Тим, в Чий Руці душа моя, Він звернувся до Аллаха за допомогою Його Великого Імені, якщо до Нього звертаються із закликом за допомогою нього – Він відповідає, а якщо Його про щось просять – Він дарує»⁹³.

6. У заклику має бути смиренність, страх і надія. Всевишній говорить:

Ось Закарія закликав до Господа свого: «Господи! Не залишай мене самотнім, адже Ти — найкращій зі спадкоємців!» Ми відповіли йому й дарували Ях'ю, зробивши його дружину спроможною на це. Вони поспішали робити добро, кликали Нас із надією та страхом. І вони були перед Нами смиренними!

(21: 89-90)

7. Утриматися від поспішності в очікування швидкої відповіді на заклик. Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав: «Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

⁹³ Ібн Хіббан.

«Кожному з вас буде дана відповідь, якщо тільки не стане він квапити (події) і говорити: «Я звернувся із закликом (до Аллаха), а Він не відповів мені!»⁹⁴.

8. Не проявляти надмірності в проханні. Передається від Абд Аллаха ібн Мугаффаля (хай буде вдоволений ним Аллах), що він чув, як його син звернувся до Аллаха зі словами: «О Аллах, я прошу в тебе більш замок в правій частині Раю». На що він сказав: «О синку! Якщо просиш у Аллаха, то проси Раю, і проси у нього захисту від Вогню. Адже, справді, я чув, як Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) говорив:

«Наприкінці часів з'являться люди, які будуть виявляти надмірність в заклику і ритуальній чистоті»⁹⁵.

9. Не просити про гріховне або про поривання родинних зв'язків, адже Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Кожному мусульманину, який звертається до Аллаха із закликом, якщо тільки в ньому немає нічого гріховного і немає поривання родинних зв'язків, Аллах дарує одне з трьох: або Він прискорить виконання його прохання, або відкладе це і відплатить йому добром у Світі Вічному, або відведе від нього замість цього таку ж біду»⁹⁶.

10. Намагатися звертатися із закликом в певний достойний час.

• День Арафата. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

⁹⁴ Аль-Бухарі.

⁹⁵ Ібн Хібан.

⁹⁶ Аль-Хакім.

«Кращий заклик – це заклик в день Арафат, а найкраще з того, що говорив я і пророки до мене, це слова:

“Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, у якого немає рівних. Йому належить влада і Йому – хвала, і Він все може!»⁹⁷.

• День п'ятниці, адже Абу Хурейра (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) згадав день п'ятниці, сказавши:

«Воїстину, є в п'ятницю певна година, і якщо (ця година) співпаде із тим часом, коли мусульманин в молитві попросить у Аллаха про щось благе, то йому неодмінно буде даровано (те, про що він поросив)»⁹⁸.

• Місяць Рамадан. Адже Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Коли настає Рамадан, ворота Раю відкриваються, а ворота Пекла закриваються, і шайтанів заковують у ланцюги»⁹⁹.

• Звертання із закликом під час посту. Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Заклик трьох людей не відкидається: справедливого правителя, постуючого, поки триває його піст, і пригнобленого. Цей заклик підноситься до хмар, перед ним відкриваються врати небес і Аллах говорить: "Присягаюся

⁹⁷ Аль-Байхакі.

⁹⁸ Аль-Бухарі.

⁹⁹ Аль-Бухарі.

Своєю могутністю і величчю, Я неодмінно допоможу тобі, навіть якщо (це відбудеться) через якийсь час!"»¹⁰⁰.

• В останню третину ночі і після звершення обов'язкових молитов. Доказом цього є хадіс Абу Умами (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) запитали: «На який заклик Аллах найшвидше дасть відповідь?» На що він (мир йому і благословення Аллаха) відповів:

«Заклик в останню частину ночі і після обов'язкових молитов»¹⁰¹.

Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Господь спускається щоночі на нижнє небо, коли настає остання третина ночі і каже: «Хто кличе до Мене, щоб Я відповів? Хто просить Мене, щоб Я дав? Хто шукає моого прощення, щоб Я простив?»»¹⁰².

• У момент земного поклону. Передається від Ібн Аббаса (хай буде вдоволений ним Аллах), що: «(Одного разу) Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) відсунув фіранку, в той час, коли люди рядами стояли позаду Абу Бакра, і сказав: "О люди, воїстину, не залишилося від радісних звісток пророцтва нічого, крім благих сновидінь, які буде бачити мусульманин. Воїстину, мені було заборонено читати Коран під час звершення поясних і земних поклонів. Що стосується поясного поклону, то (здійснюючи його), звеличують Господа, що ж стосується земного поклону, то, (здійснюючи

¹⁰⁰ Ібн Хузейма.

¹⁰¹ Ат-Тірмізі.

¹⁰² Аль-Бухарі.

його), намагайтесь якомога частіше звертатися до (Господа) із закликами, адже, (перебуваючи в такому положенні), ви більше заслуговуєте відповіді (на ваші заклики)"»¹⁰³.

• Під час дощу і під час бою. Передається від імама аш-Шафії (хай помилує його Аллах) в *хадісі-мурсаль*, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Просіть відповіді на заклики під час битви армій, під час наступу молитви і під час дощу».

11. Повторювати заклик тричі. Абд Аллах ібн Масуд (хай буде вдоволений ним Аллах) повідомив, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) любив звертатися із закликом тричі, а також просити вибачення у Аллаха тричі¹⁰⁴.

12. Згадувати у своєму заклику про добрі справи, які були зроблені раніше заради Аллаха. Передається від Абд Аллаха ібн Умара (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав: «Я чув, як Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) говорив:

«(Колись) троє людей з числа тих, хто жили до вас, вирушили у дорогу (і йшли) доти, поки не зупинилися на нічліг в якісь печері, але, коли вони увійшли туди, з гори зірвався величезний камінь і (наглухо) закрив для них (вихід із) неї. Тоді вони сказали (одне одному): «Воїстину, від цього каменю вас може врятувати тільки звернення до Аллаха із закликом (про те, щоб Він врятував вас від нього) за ваші благі справи!» (Після цього) один з них сказав: «О Аллах, у мене були старі батьки, і вечерами я ніколи не напував (молоком) ані домочадців, ані рабів доти (поки не приносив молока) їм. Одного разу пошуки дерев повели мене далеко

¹⁰³ Ібн Хузейма.

¹⁰⁴ Абу Дауд.

(від будинку), а коли я повернувся, вони вже спали. Я надоїв для них молока; дізнавшись ж про те, що вони заснули, не забажав (ні будити їх), ні поїти молоком домочадців і рабів до них, а до самого світанку чекав з кубком в руці їх пробудження. О Аллах, якщо я зробив це, прагнучи до Лику Твого, то врятуй нас із того становища, в якому ми опинилися через цей камінь!» I після цього (камінь зрушив з місця, відкривши) прохід (, але не настільки, щоб) вони могли вибратися звідти.

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Інший сказав: «О Аллах, воістину, у моого дядька була дочка, яку я любив більше (за всіх із) людей і бажав її, але вона опиралася мені. (Так тривало доти), поки не видався (посушливий) рік. (Опинившись в скрутному становищі,) вона прийшла до мене, а я дав їй сто двадцять динарів, щоб вона дозволила мені розпоряджатися собою, і вона пішла на це. Коли ж я отримав можливість (опанувати) нею, вона сказала: "Недозволено тобі ламати цю печатку інакше як по праву!" I тоді я подумав, що вчиню злочин, якщо опаную нею, і покинув її, (неважаючи на те, що) любив її більше за всіх, залишивши те золото, яке я їй дав. О Аллах, якщо я зробив це, прагнучи до Лику Твого, то врятуй нас із того становища, в якому ми опинилися!» I після цього камінь (знову зрушив з місця, але прохід був все ще недостатньо широкий, щоб) вони могли вибратися звідти.

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Третій сказав: «О Аллах, воістину, (одного разу) я найняв працівників і заплатив (всім) їм, крім одного, який залишив те, що йому належало, і пішов. Я ж використав його гроші і примножив їх. А через деякий час він прийшов до мене і сказав: "О раб Аллаха, віддай мені мою плату". Тоді я сказав

йому: "Твоєю платою є всі ці верблюди, корови, вівці і раби, яких ти бачиш". Він сказав: "О раб Аллаха, не насміхайся наді мною!" Я сказав: "Воїстину, я не насміхаюсь над тобою!" – І він забрав все це, нічого не залишивши. О Аллах, якщо я зробив це, прагнучи до Лику Твого, то врятуй нас із того становища, в якому ми опинилися», – і після цього камінь (зрушив настільки, що вони змогли) вибралася і піти»¹⁰⁵.

13. Виявляти рішучість у заклику і бути впевненим, що на нього буде дана відповідь. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Якщо хтось із вас звертається із закликом, то нехай робить це, виявляючи наполегливість і в жодному разі не говорить: «О Аллах, якщо Ти побажаєш, то дай мені». Воїстину, немає того, хто б змусив Його»¹⁰⁶.

14. Міркувати про те, що говориться в заклику, і сподіватися отримати відповідь на нього. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Серця – це судини, і деякі з них є більш місткими, ніж інші. (Тому) коли ви прохаєте (про щось) Всемогутнього і Великого Аллаха, о люди, просіть Його, коли ви впевнені в тому, що отримаєте відповідь, адже, воїстину, Аллах не відповідає такому рабу, який звертається до Нього, в той час як його серце залишається недбалим»¹⁰⁷.

15. Намагатися звертатися із закликами, які згадуються в Священному Корані чи достовірній Сунні. Передається від Аїші (хай буде вдоволений нею Аллах), яка сказала:

¹⁰⁵ Аль-Бухарі.

¹⁰⁶ Аль-Бухарі.

¹⁰⁷ Ахмад.

«Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) звертався із змістовними (лаконічними) закликами, і залишав інші»¹⁰⁸.

Ані гріхи, ані упущення не мають зупиняти раба від звернення із закликом до Аллаха. Тому що навіть Ібліс, який є найгіршим творінням, свого часу звернувся до свого Господа із закликом і Він йому відповів. Всешишній говорить:

Той відповів: «Даруй мені відстрочку до того часу, коли їх воскресять!» Аллах сказав: «Воїстину, ти — один із тих, кому дана відстрочка!»

(7: 14-15)

Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Коли один з рабів Аллаха вчинив гріх, то сказав: «О Аллах, прости мені мій гріх!», – Всешишній і Благословенний Аллах сказав: «Раб Мій згрішив, знаючи про те, що у нього є Господь, Який вибачає гріх і карає за гріх». Потім (після каяття), він знову вчинив гріх і сказав: «О Господь мій, прости мені гріх мій!», – І Всешишній і Благословенний Аллах сказав: «Раб Мій згрішив, знаючи про те, що у нього є Господь, Який вибачає гріх і карає за гріх». Потім він знову вчинив гріх і сказав: «О Господь мій, прости мені гріх мій!», – І тоді Всешишній і Благословенний Аллах сказав: «Раб Мій згрішив, знаючи про те, що у нього є Господь, Який вибачає гріх і карає за гріх, і Я пробачив раба Мого, тож нехай робить, що забажає!»¹⁰⁹.

Поет сказав:

¹⁰⁸ Абу Дауд.

¹⁰⁹ Аль-Бухарі.

Коли моє серце почествіло і мені стало нікуди йти,

Я зробив надію на Твоє прощення сходинками.

Мій гріх здавався мені непомірно великим, але коли я порівняв його

Із Твоїм прощеннем, о Господь, то воно виявилося набагато величнішим.

Деякі заклики, згадані в Корані

Аллах говорить:

Господи наш! Не покладай на нас тягаря, який поклав Ти на тих, які жили раніше за нас. І не покладай на нас того, на що не вистачить сил. Вибач нам, прости нас і змилуйся над нами! Ти — Захисник наш, тож допоможи нам проти невіруючих людей!»

(2: 286)

2. Аллах говорить:

Господи наш! Не відхиляй серця після того, як Ти вказав їм прямі шляхи. І даруй нам від Себе милість, воїстину, Ти — Даруючий!

(3: 8)

3. Аллах говорить:

Господи наш! Прости нам гріхи наші та відпусти нам злі вчинки наші! І даруй нам спокій разом із праведними!

(3: 193)

4. Аллах говорить:

Господи наш! Не роби нас спокусою для людей нечестивих.

(10: 85)

5. Аллах говорить:

Господи наш! Не вмішай нас туди разом із нечестивими людьми!

(7: 47)

6. Аллах говорить:

Господи! Введи мене входом правди й виведи мене виходом правди! Даруй мені від Себе силу в поміч!

(17: 80)

7. Аллах говорить:

Господи наш! Даруй нам терпіння й забери нас відданими Тобі!

(7: 126)

8. Аллах говорить:

Господи! Розкрай серце мое і полегши справу мою!

(20: 25-26)

9. Аллах говорить:

Господи! Зроби мене й моїх нащадків стійкими в молитві!

Господи наш! Прийми заклики наші!

(14: 40)

10. Аллах говорить:

Не роби мене, Господи, одним із несправедливих людей!

Воїстину, Ми спроможні показати тобі те, що обіцяли їм!

(23: 94-95)

11. Аллах говорить:

Господи! Прости й помилуй, адже Ти — найкращий із милосердних!

(23: 118)

12. Аллах говорить:

Господи! Даруй Мені знання та возз'єднай мене з праведниками! Залиш про мене добру славу в наступних поколіннях! Зроби Мене одним зі спадкоємців саду блаженства! І прости моого батька, бо він заблукав! І не ганьби мене в День, коли всі воскреснуть, День, коли не допоможе ні майно, ні діти, а лише чисте серце, з яким хтось прийде до Аллаха!»

(26: 83-89)

13. Аллах говорить:

Господи наш! Прости гріхи мені, батькам моїм і віруючим у той День, коли буде відплата!

(14: 41)

14. Аллах говорить:

Господи наш! Даруй нам милість від Себе й веди нас правильним шляхом у нашій справі!

(18: 10)

15. Аллах говорить:

Господи наш! Відверни від нас покарання геєни, адже таке покарання нескінченне.

(25: 65)

16. Аллах говорить:

Господи наш! Даруй нам насолоду для очей у дружинах наших і в нащадках наших, і зроби нас взірцем для богобоязливих!

(25: 74)

17. Аллах говорить:

Господи наш! Прости нас і братів наших, які увірували раніше за нас! І не дай серцям нашим сповнитися ненавистю до тих, хто увірував [раніше]! Господи наш! Ти — Смиренний, Милосердний!

(59: 10)

18. Аллах говорить:

Господи наш! Даруй нам найкраще у житті земному, і даруй нам найкраще у житті наступному! І врятуй нас від кари пекельної!

(2: 201)

Деякі заклики, згадані в Сунні

1. О Аллах, я прошу в Тебе прямого керівництва, богобоязливості, благочестя і достатності¹¹⁰.

2. Аллах, воістину, я звертаюся до Тебе за захистом від мук могили, і я звертаюся до Тебе від спокуси Антихриста, і я звертаюся до Тебе від спокус життя і смерті. О Аллах, воістину, я звертаюся до Тебе від гріха і боргу¹¹¹.

3. О Аллах, воістину, я звертаюся до Тебе за захистом від безсилля, ліні, боягутства, дряхлості. Я звертаюся до Тебе за захистом від мук могили і звертаюся до Тебе за захистом від спокус життя і смерті¹¹².

¹¹⁰ Муслім.

¹¹¹ Аль-Бухарі.

¹¹² Аль-Бухарі.

4. О Аллах, прости мені мій гріх і моє невігластво, непомірність в моїх справах і те, про що Ти знаєш краще за мене! О Аллах, прости мені (зроблене) мною помилково, (зроблене) мною навмисно, жартома і всерйоз, адже все це мені притаманне! О Аллах, прости мені вчинене мною раніше і те, що ще не скосено, те, що я зробив таємно, і що зробив явно, і те, про що Ти знаєш краще за мене! Ти – просуваєш вперед, і Ти – відсторонюєш назад, і Ти все можеш!¹¹³

5. О Аллах, я прошу в Тебе позбавлення від зникнення ласки Твоєї, від перетворення (в ніщо) благополуччя від Тебе, раптової помсти Твоєї і від усього гніву Твого!¹¹⁴

6. О Аллах, воістину, я звертаюся до Тебе за захистом від безсилля, ліні, боягузтва, дряхlostі. Я звертаюся до Тебе за захистом від мук могили. Дай моїй душі богообоязливість і очисти їй. Адже Ти – найкращий, хто може очистити, адже Ти – її Покровитель і Пан. О Аллах, воістину, я звертаюся до Твого захисту від даремного знання, і від серця, що не виявляє смиренності, і від душі, яка не може насититися, і від заклика, якого не почують!¹¹⁵

7. О Аллах, виправ мою релігію, яка є захистом моєї справи! Упорядкуй моє становище в тому світі, в якому я живу, і в тому, куди я повернуся! Зроби для мене життя збільшенням у всіх благах, а смерть – відпочинком від усього поганого!¹¹⁶

8. О Аллах, воістину, я вдаюся до Твого захисту від ліні і дряхlostі, від гріхів і боргів, від спокуси могили і мук могили, від спокуси вогню, і мук вогню, і від зла спокуси

¹¹³ Муслім.

¹¹⁴ Муслім.

¹¹⁵ Муслім.

¹¹⁶ Муслім.

багатством! І я вдаюся до Тебе від спокуси біdnістю, і я вдаюся до Тебе від спокуси Антихриста! О Аллах, змий мої гріхи водою зі снігу та граду і очисть серце мое від гріхів подібно тому, як очищаєш Ти білий одяг від бруду, і видали мене від гріхів моїх, як видалив Ти схід від заходу!¹¹⁷

9. О Аллах, я вдаюся до Твого вдоволення від Твого гніву; і я вдаюся до Твого прощення від Твого покарання. І я вдаюся до Тебе від Тебе. Я безсилій виразити тобі хвалу так, як Ти того гідний. Ти настільки великий, наскільки Ти Сам вихвалив себе¹¹⁸.

10. О Аллах, прости мені (все погане), що я вчинив раніше і те, що я зроблю в майбутньому; те, що я зробив таємно і відкрито, і все те, що було надмірно гріховним, і все те, про що Ти знаєш краще за мене. О Аллах, наділи нас таким страхом перед Тобою, якого буде достатньо, щоб відділити нас від непокори Тобі, і такою покорою Тобі, якої буде достатньо, щоб привести нас до Твого раю, і такою переконаністю, якої буде достатньо, щоб негаразди світу цього здавалися нам незначними! І дай нам користуватися нашим слухом, зором і силою, поки Ти будеш підтримувати в нас життя, і даруй це нашим нащадкам, і помстися за нас тим, хто нас гнобив, і допоможи нам у боротьбі проти тих, хто ворогує з нами, і не допусти, щоб релігію нашу спіткало якесь лихо, і не роби світ цей ані найбільшою нашою турботою, ані межею нашого знання, і не давай влади над нами тим, хто не пощадить нас!¹¹⁹

11. О Аллах, бережи мене за допомогою Ісламу, коли я буду стояти; і бережи мене за допомогою Ісламу, коли я буду

¹¹⁷ Аль-Бухарі.

¹¹⁸ Муслім.

¹¹⁹ Аль-Хакім.

сидіти; і бережи мене за допомогою Ісламу, коли я буду спати; і не дозволяй зловтішатися наді мною ані ворогові, ані заздріснику. О Аллах, воістину я прошу тебе про кожне благо, скарби якого в Руці Твоїй, і вдаєся до Твого захисту від кожного зла, скарби якого в Руці Твоїй¹²⁰.

12. О Аллах, віддали від мене поганий норов, пристрасті, нещастя і хвороби¹²¹.

13. О Аллах, за допомогою Твого знання про потаємне і Твоєї здатності творити, подовж мені життя, якщо Ти знаєш, що життя буде краще для мене, і упокій мене, якщо Ти знаєш, що смерть буде краще для мене! О Аллах, я прошу Тебе вселити мені страх перед Тобою як потаємно, так і явно, і я прошу Тебе дати мені можливість вимовляти слова істини і справедливості в гніві і в достатку, і я прошу Тебе про помірність в бідності і в багатстві, і я прошу Тебе про блаженство, яке не перерветься і не закінчиться, і я прошу Тебе про радість, яка не зникне, і я прошу Тебе про благовоління після Твого вироку, і я прошу Тебе про приємне життя після смерті, і я прошу Тебе дозволити мені скушувати солодкість погляду на Лик Твій, і я прошу Тебе про прагнення до приходу до Тебе так, щоб не перешкодило цьому ані нещастя, яке завдасть шкоди, ані спокуса, яка зіб'є зі шляху! О Аллах, прикрась нас прикрасою віри і зроби нас керівниками, які йтимуть правильним шляхом¹²².

14. О Аллах, воістину, я вдаєся до Тебе за захистом від безсиля, ліні, боязутства, жадібності, дряхlostі, жорстокості, неуважності, і від того, щоб бути залежним від когось, від відхилення і того, щоб бути нужденним. І я вдаєся до Тебе за

¹²⁰ Аль-Хакім.

¹²¹ Ібн Хіббан.

¹²² Ібн Хіббан.

захистом від зліднів, невір'я, нечестя, несчаств, лицемірства, показухи. І вдаюся до Тебе від глухоти, німоти, божевілля, прокази, розкладання і гірших з хвороб¹²³.

15. О Аллах, воістину, я вдаюся до Твого захисту від голоду – наскільки погано ділити з ним ліжко! І я вдаюся до твого захисту від віроломства – наскільки погана ця риса!¹²⁴

16. О, Той, хто перевертає серця, зміцни мое серце на Твоїй релігії¹²⁵.

17. Господь мій, допоможи мені і не допомагай проти мене. Зроби мене переможцем і не роби мене переможеним. Зроби мене хитрим і не даруй хитрості проти мене. Веди мене прямим шляхом і полегши для мене шлях мій, і допоможи мені проти тих, хто ворогував зі мною. Господь мій, зроби мене багато вдячним Тобі, багато поминають Тебе, хто боїться Тебе, покірним Тобі, тим, хто соромиться Тебе, сумує і кориться. Господь мій, прийми каяття мое, очисти мене від гріхів моїх, і відповідай на мій заклик і зміцни мої докази, зроби серце мое прямим, а яzik правильним, і очисти серце мое від злоби¹²⁶.

18. О Аллах, воістину, ми просимо Тебе про те, що обов'язково приведе до Твоєї милості і неодмінно дозволить заслужити Твоє прощення, і про позбавлення від усякого гріха, і про примноження всього блага, і про набуття Раю, і про порятунок від вогню!¹²⁷

¹²³ Ібн Хіббан.

¹²⁴ Ібн Хіббан.

¹²⁵ Ібн Хіббан.

¹²⁶ Ібн Хіббан.

¹²⁷ Аль-Хакім.

19. О Аллах, прости мене, помилуй мене, виведи мене на шлях істинний, допоможи мені, позбав мене, даруй мені засоби до існування і піднеси мене¹²⁸.

20. О Аллах, я прошу Тебе дарувати з добра те, що мені відомо, і те, що я не знаю на сьогоднішній день і на майбутнє. Я прошу Тебе захистити мене від усього зла, яке відомо мені, і якого я не знаю на сьогоднішній день і на майбутнє. Я прошу в Тебе Раю і того, що приведе до нього зі слів або діянь. Я прошу в Тебе огорожі від пекла і того, що приведе до нього зі слів і діянь. Я прошу в тебе блага так само, як у Тебе просив Твій раб і Посланець Мухаммад. Я прошу в Тебе огорожі від того ж зла, від якого просив Тебе Твій раб і Посланець Мухаммад (мир йому і благословення Аллаха). І я прошу, щоб Ти передвізначив мені благополучний результат всіх справ¹²⁹.

21. О Аллах, Ти – Прощаючий і любиш прощати, тож прости мене!¹³⁰

22. О Аллах, допоможи мені згадувати Тебе, дякувати Тобі і краще поклонятися Тобі!¹³¹

23. О Аллах, воїстину, я прошу Тебе про звершення благих справ, залишення гріховного і любові до бідняків, і щоб Ти простиш мене і помилував і прийняв моє каєття, а якщо Ти побажаєш випробувати Своїх рабів, то забери мою душу до Себе, не піддаючи випробуванню. О Аллах, я прошу в Тебе

¹²⁸ Ахмад.

¹²⁹ Аль-Хакім.

¹³⁰ Аль-Хакім.

¹³¹ Аль-Хакім.

твоєї любові і любові тих, кого Ти любиш, а також справ, які приведуть мене до Твоєї любові¹³².

24. О Аллах, я вдаюся до Тебе за захистом від поганої долі, від нещастя, від зловтіхи ворогів і від важкої біди¹³³.

25. О Аллах, я багато разів був несправедливий до себе, воїстину, ніхто не прощає гріхи, крім Тебе. Прошу, прости мене і помилуй, адже Ти -Прощаючій, Милостивий!¹³⁴

26. О Аллах, воїстину, я вдаюся до Твого захисту від зла моого слуху, і від зла моого зору, і від зла моого язика, і від зла моого серця, і від зла моїх статевих органів!¹³⁵

27. О Аллах, захисти мене від бідності, нужди, приниження, від вчинення неправедних справ і від злодіянь з боку інших¹³⁶.

28. О Аллах, я прошу Тебе Твоєю милістю, яка обіймає все, щоб Ти простив мені мій гріх¹³⁷.

29. О Аллах, Ти – Цар, і немає божества, гідного поклоніння, крім Тебе. Ти – мій Господь, а я – Твій раб. Я був несправедливий щодо себе і визнаю свій гріх, прости ж всі мої гріхи, адже ніхто не прощає їх, окрім Тебе. Направ мене до найкращих моральних якостей, адже ніхто, окрім Тебе, не направляє до них; і визволи мене від поганих якостей, адже ніхто не позбавить мене від них, окрім Тебе!¹³⁸

¹³² Аль-Хакім.

¹³³ Муслім.

¹³⁴ Аль-Бухарі.

¹³⁵ Аль-Хакім.

¹³⁶ Абу Дауд.

¹³⁷ Аль-Хакім.

¹³⁸ Муслім.

30. О, Аллах, зроби для мене достатнім те, що Ти дозволив, і збережі від надій на чиось милість, окрім Тебе¹³⁹.

31. О Аллах, наділи нас таким страхом перед Тобою, якого буде достатньо, щоб відділити нас від непокори Тобі; і такою покорою Тобі, якої буде достатньо, щоб привести нас до Твого раю; і такою переконаністю, якої буде достатньо, щоб негаразди світу цього здавалися нам незначними! І дай нам користуватися нашим слухом, зором і силою, поки Ти будеш підтримувати в нас життя, і даруй це нашим спадкоємцям, і помстися за нас тим, хто нас гнобив, і допоможи нам у боротьбі проти тих, хто ворогує з нами, і не допусти, щоб релігію нашу спіткало якесь лихо, і не роби світ цей ані найбільшою нашою турботою, ані межею нашого знання, і не давай влади над нами тим, хто не пощадить нас!¹⁴⁰

32. О Аллах, веди мене прямим шляхом і полегши для мене шлях мій¹⁴¹.

33. О Аллах, веди мене прямим шляхом, як тих, кого Ти ведеш прямим шляхом; і визволи мене від усього поганого, в числі тих, кого Ти врятував й опікуйся мною серед тих, кого Ти опікав; і благослови мене в тому, що Ти дарував; і захисти мене від того, що Ти передвизначив, адже Ти вирішуєш, а про Тебе рішень не приймають; і, воістину, не буде принижений той, кого Ти підтримав, й не пізнає слави той, з ким Ти ворогував! Благословенний Ти – Господь наш і Піднесений!¹⁴²

¹³⁹ Аль-Хакім.

¹⁴⁰ Ат-Тірмізі.

¹⁴¹ Муслім.

¹⁴² Ібн Хузейма.

34. О Аллах, обмий мене (від гріхів моїх) снігом, водою і градом. О Аллах, очисти мене від гріхів моїх, як очищають білий одяг від бруду¹⁴³.

35. О Аллах, прости мені всі мої гріхи, малі й великі, перші й останні, явні і таємні!¹⁴⁴

36. Передається від Абд Аллаха ібн Умара (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав: "Одним із благань Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) було:

"О Аллах, я прошу в Тебе позбавлення від зникнення ласки Своєї перетворення (в ніщо) благополуччя від Тебе, раптової помсти Твоєї і від усього гніву Твого!"

37. Передається від Абу Убейд Аллаха Мусліма ібн Мушкіма, який сказав: "Я вийшов разом із Шаддадом ібн Аусом, який сказав:

"Запам'ятайте те, що я почув від Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха):

"Коли люди стануть закопувати в землю динари і дирхеми, ви бережіть ці слова:

"О Аллах, молю Тебе зміцнити мене в справах і дарувати рішучість йти прямим шляхом! Зроби мене вдячним за Твоє благодіяння і даруй широко поклонятися Тобі! Зроби мое серце здоровим, а яzik – правдивим! Даруй мені найкраще, що відомо Тобі, боронь мене від зла, відомого Тобі! Прошу у Тебе прощення за те, що Ти знаєш, адже Ти – знаючий потаємне"¹⁴⁵.

¹⁴³ Муслім.

¹⁴⁴ Муслім.

¹⁴⁵ Ібн Хібан.

- Однією з причин, які ведуть до вдоволення Господа і оберігають від бід і нещастя, є звершення ранкових і вечірніх згадувань Аллаха. Переваги цих двох частин доби в різних формах згадуються в численних аятах Священного Корану, аби кожен бажаючий міг використати для себе ту користь і благословення, яке криється в них.

Всевишній Аллах говорить:

Проси прощення за свій гріх і прославляй Господа свого хвалою ввечері та зранку!

(40: 55)

Аллах також говорить:

Будь терплячим до того, що вони кажуть, і прославляй Господа твого до сходу сонця і перед заходом.

(50: 39)

Аллах також говорить:

О ви, які увірували! Згадуйте Аллаха часто, славте Його зранку та ввечері!

(33: 41-42)

Для того, хто згадує Аллаха вранці і ввечері, з вірою і переконаністю в тому, що говорить, це буде – з милості Аллаха – неприступною фортецею і провізією на цілий день, якою він харчуватиметься у своєму житті, а також шляхом, який веде до вдоволення Аллаха. Кожен мусульманин має дотримуватися і постійно промовляти згадування Аллаха, зробивши їх однією зі своїх найважливіших справ. Час початку ранкових згадувань Аллаха – з моменту настання ранкової молитви і до сходу сонця. А час початку вечірніх

згадувань Аллаха – з моменту звершення післяполуденної молитви і до заходу сонця.

Деякі ранкові та вечірні згадування Аллаха

1) Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Коли хтось із вас прокидається вранці від сну, нехай говорить: "Ми дожили до ранку, і цим ранком вся влада належить Аллаху, Господу світів. О Аллах, воїстину, я прошу Тебе про благо цього дня: про перемогу, допомогу, світло, благословення і керівництво (цього дня), і я вдаюся до твого захисту від зла того, що трапиться цього дня, і зла того, що перед ним, і зла того, що піде за ним".

А коли настане вечір, то нехай говорить те ж саме"¹⁴⁶.

2) Передається від Абд Аллаха (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав: «Коли наступав вечір, Пророк (мир йому і благословення Аллаха) говорив:

«Ми дожили до вечора і цього вечора вся влада і вся хвала належить Аллаху, і немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, Єдиного, у якого немає рівного». Передавач цього хадіса сказав: «Я думаю, що разом з цими словами Пророк (мир йому і благословення Аллаха) також говорив: «Йому належить вся влада й хвала і Він над кожною річчю могутній. О Господь мій, я прошу Тебе про благо того, що буде в цей день, і про благо того, що за ним піде, і прошу в тебе захисту від зла того, що буде в цей день, і зла того, що за ним піде. О Господь мій, я вдаюся до Тебе за захистом від ліні і поганої

¹⁴⁶ Абу Дауд.

старості. О Господь мій, я прошу в Тебе захисту від мук в Пеклі і від мук в могилі».

А коли наставав ранок, він (мир йому і благословення Аллаха) говорив те ж саме:

«Ми дожили до ранку, і цим ранком вся влада належить Аллаху»¹⁴⁷.

3) Передається від Усмана ібн Аффана (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Ніщо не зашкодить тому рабу Аллаха, який щоранку і щовечора буде по три рази говорити: "З ім'ям Аллаха, з ім'ям Якого ніщо не заподіє шкоди ані на землі, ані на небі, адже Він – Чуючий, Знаючий!"»¹⁴⁸.

4) Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), що одного разу до Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) прийшов чоловік і запитав: "О Посланець Аллаха! Вчора мене вкусив скорпіон". На що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: "Якби ти ввечері сказав: «Шукаю захисту у досконалих Слів Аллаха від зла того, що Він створив», то він не нашкодив би тобі!"»¹⁴⁹.

5) Передається від Анаса (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Аллах звільнить від вогню чверть (тіла) того, хто вранці і ввечері стане (один раз) вимовляти слова: "О Аллах, воїстину, цим ранком я закликаю Тебе, тих, хто несе Твій

¹⁴⁷ Муслім.

¹⁴⁸ Ібн Хіббан.

¹⁴⁹ Муслім.

престол, Твоїх ангелів і всіх тих, кого Ти створив, засвідчити, що Ти – Аллах, і немає божества, гідного поклоніння, крім одного лише Тебе, у Якого немає рівного, і що Мухаммад – Твій раб і Твій Посланець". Того, хто стане вимовляти ці слова по двічі, Аллах звільнить від вогню наполовину. Того, хто стане вимовляти це тричі, Аллах Всешишній звільнить від вогню на три четверті. Того ж, хто стане вимовляти їх чотири рази, Аллах Всешишній звільнить від вогню (повністю)»¹⁵⁰.

6) Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав: «Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Той, хто сто разів на день скаже: "Немає божества, гідного поклоніння, крім Одного лише Аллаха, у Якого немає рівних, Йому належить влада, Йому хвала і Він все може", – той отримає таку ж нагороду, яка буде за звільнення десяти рабів, і запишеться йому вчинення ста добрих справ, і будуть стерті записи про сто його поганих справ, і будуть вони йому захистом від шайтана на цей день аж до самого вечора, і ніхто не зможе зробити нічого кращого за те, що зробив він, за винятком такої людини, яка скаже ці слова ще більше»¹⁵¹.

7) Передається від Шаддада ібн Ауса (хай буде вдоволений ним Аллах), що одного разу Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Паном заклика про прощення, є слова: "О Аллах, Ти – Господь мій, і немає божества, гідного поклоніння, крім Тебе, Ти створив мене, а я – Твій раб, і я буду вірний обіцяному Тобі, поки у мене вистачить сил. Прибігаю до Твого захисту від зла того, що я зробив, визнаю милості, надані Тобою мені, і визнаю гріх свій. Прости ж мене, адже, воістину, ніхто не прощає гріхів,

¹⁵⁰ Абу Дауд.

¹⁵¹ Аль-Бухарі.

крім Тебе!" – Той, хто вимовить ці слова днем, будучи переконаним в тому, що він говорить, і помре в той самий день до настання вечора, виявиться серед мешканців Раю. І той, хто вимовить їх уночі, будучи переконаним в тому, що він говорить, і помре до настання ранку, виявиться серед мешканців Раю»¹⁵².

8) Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), від Пророка (мир йому і благословення Аллаха), що коли наставав ранок, він говорив:

«О Аллах, завдяки Тобі ми дожили до ранку і завдяки Тобі ми дожили до вечора, Ти даєш нам життя, і Ти позбавляєш нас його і Ти воскресиш нас для звіту».

А коли наставав вечір, він (мир йому і благословення Аллаха) говорив:

«О Аллах, завдяки Тобі ми дожили до вечора і завдяки Тобі ми дожили до ранку. Ти даєш нам життя, і ти позбавляєш нас його і Ти воскресиш нас для звіту»¹⁵³.

9) Передається від Муаза ібн Абд Аллаха ібн Хабіба, від його батька, який сказав: «Ми вийшли в темну дощову ніч, розшукуючи Пророка (мир йому і благословення Аллаха), щоб він помолився за нас. І, нарешті, ми наздогнали його. Він сказав: «Скажи». Я ж нічого не сказав. Потім він сказав: «Скажи: Він, Аллах – Єдиний», і дві оберігаючі сури («Світанок» і «Люди») вимовляй тричі вранці і ввечері. Вони оберігатимуть тебе від усього»¹⁵⁴.

¹⁵² Аль-Бухарі.

¹⁵³ Абу Дауд.

¹⁵⁴ Абу Дауд.

10) Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), що (одного разу) Абу Бакр ас-Сиддік (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав:

«О Посланець Аллаха, скажи, які слова мені слід вимовляти вранці і ввечері», – і (Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Говори: "О Аллах, Творець небес і землі, Знаючий потаємне і явне, Господь і Владика всього, свідчу, що немає божества, гідного поклоніння, крім Тебе, і вдаюся до Твого захисту від зла власної душі, і (також) від зла шайтана і його багатобожжя" (А потім Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Вимовляй (ці слова) вранці, ввечері і коли будеш лягати до ліжка»¹⁵⁵.

11) Передають, що Ібн Умар (хай буде вдоволений ним Аллах) розповідав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) щоранку і щовечора повторював наступні слова: «О Аллах, я прошу Тебе про благополуччя в моїй релігії, моїх мирських справах, моїй родині і моєму майні. О Аллах, прикрий мою наготу, обережи мене від страху. О Аллах, захисти мене і спереду, і ззаду, і справа, і зліва. Я також вдаюся до Твоєї величі, щоб не опинитися раптово ураженим знизу»¹⁵⁶.

12) Повідомляється, що одного разу Абд ар-Рахман ібн Абу Бакра сказав своєму батькові (хай буде задоволений ними Аллах): «О батько, щоранку я чую, як ти тричі вимовляєш слова: "О Аллах, зціли моє тіло, о Аллах, зціли мій слух, о Аллах, зціли мій зір, немає божества, гідного поклоніння, крім Тебе! О Аллах, воістину, я вдаюся до Тебе за захистом від невір'я і від бідності, о Аллах, воістину, я вдаюся до Тебе за захистом від муک могили, немає божества, гідного

¹⁵⁵ Ат-Тірмізі.

¹⁵⁶ Аль-Хакім.

поклоніння, крім Тебе!" – і те ж саме ти тричі вимовляєш щовечора". Абу Бакра відповів йому: «Я чув, як з цим закликом до Аллаха звертався Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха), а я хочу слідувати його Сунні»¹⁵⁷.

13) Передається, що Анас (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав: "(Одного разу) Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав Фатімі (хай буде вдоволений нею Аллах): «Що заважає тобі вислухати пораду, яку я тобі дам? Говори вранці і ввечері: "О Живий, о Вічносущій, звертаюся за захистом до Тебе! Впорядкуй всі мої справи і не довіряй мене душі моїй навіть на мить!"¹⁵⁸.

14) Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав: "Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Хто скаже вранці і ввечері по сто разів "Пресвятий Аллах і Йому належить вся хвала", той прийде в Судний День із найкращим діянням. Крім людини, яка сказала те ж саме або ще більше"¹⁵⁹.

15) Передається зі слів Абу Зарра (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Тому, хто буде залишатись сидіти і (ні з ким) не заговорить після ранкової молитви, й десять разів скаже: "Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха, Єдиного, немає у Нього рівного, Йому належить вся Влада, і вся хвала Йому, Він дає життя і Він дає смерть, і Він все може", буде записано десять благих справ, записи про десять його поганих справ будуть стерті, і буде він піднесений на

¹⁵⁷ Абу Дауд.

¹⁵⁸ Аль-Хакім.

¹⁵⁹ Мұслім.

десять ступенів. (Крім того,) в цей день (така людина) буде захищена від усього поганого і не запишеться їй жоден гріх, крім гріха багатобожжя»¹⁶⁰.

16) Передається від Абд Аллаха ібн Ганнама аль-Баяди (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав: «Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Хто прокинеться вранці і скаже: "О Аллах, всі блага, які маю я або хтось із Твоїх створінь, все – від Тебе. Немає в тебе рівних, вся хвала належить Тобі і вся подяка Тобі". Хто скаже так, той висловив свою подяку цього дня».

А хто скаже це вночі, той висловив свою подяку цієї ночі¹⁶¹.

Заклики, за допомогою яких віруючий може захистити себе в різних ситуаціях

1. Що слід вимовляти перед сном.

Повідомляється, що Абу Хурейра (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав: "(Одного разу) Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) доручив мені зберігати зібраний в Рамадан закят, а (через деякий час) до мене прийшов (якийсь чоловік), який прийнявся пригорщами набирати собі їжу. Я схопив його і сказав: «Клянуся Аллахом, я неодмінно відведу тебе до Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха)!» Він сказав: «Воїстину, у мене є нужда, у мене (багато) дітей, і я дуже цього потребую!» Тоді я відпустив його, а вранці Пророк (мир йому і благословення Аллаха) запитав мене: «О Абу Хурейра, що робив вчора твій

¹⁶⁰ Ат-Тірмізі.

¹⁶¹ Абу Дауд.

бранець?» Я відповів: «О Посланець Аллаха, він скаржився на крайню нужду і на те, що (у нього багато) дітей, а я пожалів його і відпустив». Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Воістину, він збрехав тобі, і він ще повернеться». Таким чином, я (заздалегідь) дізнався, що він повернеться, оскільки Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Воістину, він повернеться», і я став чекати на нього. (Через деякий час) він (і справді знову) прийшов і став пригорщами набирати собі їжу, а я схопив його і сказав: «Воістину, я відведу тебе до Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха)!» Він сказав: «Відпусти мене, адже у мене нужда, і в мене (багато) дітей, і я більше не повернуся!» Тоді я пожалів його і відпустив, а вранці Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) запитав мене: «О Абу Хурейра, що робив твій бранець?» Я відповів: «О Посланець Аллаха, він скаржився на крайню нужду і на те, що (у нього багато) дітей, а я пожалів його і відпустив». На це Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Воістину, він збрехав тобі і він ще повернеться». І я став чекати на нього втретє (, а коли він дійсно прийшов і знову) почав набирати собі їжу пригорщами, я схопив його і сказав: "Воістину, (тепер-то) я відведу тебе до Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха), тому що ти сказав втретє, що не повернешся, а потім повернувся!" (Тоді цей чоловік) сказав: "Відпусти мене, (а за це) я навчу тебе (таким) словам, які Аллах зробить корисними для тебе!" Я запитав: "Що (це за слова)? "Він сказав: «Коли будеш лягати спати, читай аят аль-Курсі, (від початку і) до кінця, (і, якщо ти станеш робити це,) з тобою завжди буде знаходитися хранитель від Аллаха, а шайтан ні (зможе) наблизитися до тебе, допоки ти не прокинешся вранці!» – і я відпустив його, а вранці Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) запитав мене: «Що робив вчора твій бранець?» Я відповів: «О Посланець

Аллаха, він сказав, що навчить мене таким словам, які Аллах зробить корисними для мене, і я відпустив його». (Пророк (мир йому і благословення Аллаха) запитав: «Що ж (це за слова)?» Я відповів: «Він сказав мені: "Коли будеш лягати спати, прочитай від початку і до кінця аят аль-Курсі, і ще він сказав мені: "З тобою завжди буде хранитель від Аллаха, а шайтан не зможе наблизитися до тебе, доки ти не прокинешся вранці!"»

(Далі Абу Хурейра (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав):

«(Вислухавши мене,) Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: "Він дійсно сказав тобі правду (, незважаючи) на те, що він – запеклий брехун! Чи відомо тобі, з ким ти розмовляєш цими трьома ночами, о Абу Хурейра?" Я сказав: "Hi". Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: "Це – шайтан"»¹⁶².

Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Коли хтось із вас відправляється спати, нехай обтрусиТЬ ліжко внутрішньою стороною свого *iżaru* – адже ніхто не знає, що могло опинитися там за час його відсутності – а потім ляже на правий бік і скаже: "З ім'ям Твоїм, Господь мій, я ліг на свій бік, і з ім'ям Твоїм я піднімуся. Якщо Ти забереш мою душу, то помилуй її, а якщо відпустиш, то захисти її за допомогою того, чим захищаєш Ти Своїх праведних рабів!"»¹⁶³.

¹⁶² Аль-Бухарі.

¹⁶³ Аль-Бухарі.

- Передається від Аїші (хай буде вдоволений нею Аллах), яка сказала, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха), коли сідав на своє ліжко, щоночі з'єднував свої долоні, після цього дув на них і читав суру «Щирість» (аль-Іхляс), «Світанок» (аль-Фаляк) і «Люди» (ан-Нас). Потім він протирав руками всі частини тіла, які міг, починаючи при цьому з голови, обличчя і передньої частини тіла. Він робив це тричі¹⁶⁴.
- Передається від Хузейфи (хай буде вдоволений ним Аллах), який розповідав: «Коли Пророк (мир йому і благословення Аллаха) лягав спати, то говорив: «О Аллах, я вмираю і оживаю з Твоїм ім'ям». Коли він прокидався, то говорив: «Слава Аллаху, Який оживив нас після того, як забрав душі, і до Якого повернеться кожен»¹⁶⁵.
- Передається зі слів Абу Масуда аль-Бадрі (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Тому, хто стане читати вночі два останні аяти з сури "Корова", цього буде достатньо»¹⁶⁶. У тлумаченні цього хадіса говориться: «Сказано, що цього буде достатньо, щоб замінити нічну молитву (*Киям аль-Лейль*); або буде достатньо, щоб протягом ночі служити людині захистом від шайтана; або ж достатньо для захисту від усього поганого. Ці слова можуть містити в собі все це».

2. Що слід вимовляти, якщо людина побачить уві сні те, що їй сподобається або не сподобається.

Передається від Абу Катади (хай буде вдоволений ним Аллах), що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

¹⁶⁴ Аль-Бухарі.

¹⁶⁵ Аль-Бухарі.

¹⁶⁶ Аль-Бухарі.

«Благе сновидіння – від Аллаха, а погане сновидіння – від шайтана, тож нехай той, побачив те, що йому не сподобається, тричі сплюне наліво і звернеться до Аллаха за допомогою від шайтана. І, воістину, тоді (побачене ним увісні) не зашкодить йому»¹⁶⁷.

Передається від Абу Саїда аль-Худрі (хай буде вдоволений ним Аллах), що він чув, як Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Якщо хтось із вас побачить сон, який йому сподобався, то це – від Аллаха. Тож нехай прославить Аллаха за це і розповість про це людям. Але якщо він побачить щось інше, що йому не сподобається, то це – від шайтана, тож нехай шукає захисту в Аллаха від зла цього і не говорить про це ні кому, і це не зашкодить йому»¹⁶⁸.

3. Що слід вимовляти, якщо людина побачила страшний сон.

Передається від Амра ібн Шуайба, від його батька, від його діда, від Абд Аллаха, сина Амра (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав: "Я чув, як Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) наказав вимовляти наступні слова, якщо побачиш страшний сон:

"Шукаю захисту у досконалих Слів Аллаха від гніву Його, і покарання Його, і зла рабів Його, і від нащіптування шайтанів і від того, щоб вони з'являлись до мене"¹⁶⁹.

4. Що слід вимовляти після пробудження від сну.

Передається від Хузейфа (хай буде вдоволений ним Аллах), який розповідав: «Коли Пророк (мир йому і благословення

¹⁶⁷ Аль-Бухарі.

¹⁶⁸ Аль-Бухарі.

¹⁶⁹ Аль-Хакім.

Аллаха) лягав спати, він говорив: «О Аллах, я вмираю і оживаю із Твоїм ім'ям». Коли він прокидався, то говорив: «Слава Аллаху, Який оживив нас після того, як забрав душі, і до Якого повернеться кожен»

5. Що слід вимовляти при вході до туалету.

Передається від Анаса (хай буде вдоволений ним Аллах), що коли Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) входив до відхожого місця, то казав:

«Прибігаю до Аллаха від шайтанів чоловічої і жіночої статі»¹⁷⁰, заходячи туди лівою ногою.

6. Що слід вимовляти після виходу з туалету.

Передається від Аїші (хай буде вдоволений нею Аллах), яка розповідала: «Коли Пророк (мир йому і благословення Аллаха) виходив з відхожого місця, то говорив:

"Прошу Твого прощення"¹⁷¹, виходячи звідти правою ногою.

7. Що слід вимовляти при виході з будинку.

Передають зі слів Умм Саляма (хай буде вдоволений нею Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: "Тому, хто (при виході зі свого будинку) скаже: «З ім'ям Аллаха, покладаюсь на Аллаха і немає сили і могутності ні в кого, крім Аллаха», – кажуть: «Тебе повели прямим шляхом, позбавили і захистили», – і шайтан віддаляється від нього. І (один шайтан) говорить іншому: «Як (можеш) ти (досягти бажаного) від людини, яку повели прямим шляхом, позбавили і захистили?!»¹⁷².

8. Що слід вимовляти при вході і виході з мечеті.

¹⁷⁰ Аль-Бухарі.

¹⁷¹ Ібн Хіббан.

¹⁷² Ібн Хіббан.

Передається від Абу Хумейда, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Коли хтось із вас буде входити до мечеті, то нехай привітає Пророка, а потім скаже: «О Аллах, відкрий для мене врата Твого милосердя!» Коли ж він буде виходити з мечеті, то нехай скаже: «О Аллах, воістину, я прошу Тебе із Твоєї милості!»¹⁷³.

Входити до мечеті слід правою ногою, а виходити – лівою.

9. Що слід вимовляти при вході до будинку.

Передається зі слів Абу Маліка аль-Ашарі (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Коли хтось увійде до себе додому, то нехай скаже:

"О Аллах, воістину, я прошу Тебе блага входу і блага виходу. З ім'ям Аллаха ми увійшли, з ім'ям Аллаха вийшли і на Аллаха Господа нашого ми покладаємося", а потім нехай він привітає (членів) своєї сім'ї¹⁷⁴.

10. Заклик в місці зборів і спокута допущених у ньому гріхів.

Передається від нього ж, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Пречистий Ти Аллах, наш Господь і Тобі належить хвала, свідчу, що немає нікого, гідного поклоніння, крім Тебе, прошу вибачення у Тебе і каюсь Тобі». А потім сказав: "Це буде спокутою для тих, хто знаходиться в місці зібрання"¹⁷⁵.

¹⁷³ Муслім.

¹⁷⁴ Абу Дауд.

¹⁷⁵ Ібн Хібан.

11. Заклик, який слід вимовляти при життєвих негараздах.

Алі (хай буде вдоволений ним Аллах) повідомив, що Фатима (хай буде вдоволений нею Аллах) скаржилася на те, що її рукам дістается від жорен, ну, а до Пророка (мир йому і благословення Аллаха), прибули бранці. І ось вона виришила, але не застала його. Проте зустрілася із Аїшою (хай буде вдоволений нею Аллах) і повідомила їй про це. Коли ж прийшов Пророк (мир йому і благословення Аллаха), Аїша повідомила йому про візит Фатими (хай буде вдоволений нею Аллах). Тоді Пророк (мир йому і благословення Аллаха) прийшов до нас, ну, а ми вже зайняли свої ложа, і тому почали вставати, але Пророк (мир йому і благословення Аллаха), сказав: «Лежіть, як лежали!» І присів між нами. Причому я навіть відчула прохолоду його ступні своїми грудьми. Потім він сказав: «Хочете, я навчу вас кращому, аніж те, про що ви обидва прохали мене? Коли ляжете на свої ліжка, звеличьте Аллаха (Аллагу Акбар) тридцять чотири рази, восславьте Його (Субхан Аллаг) тридцять три рази і прославте Його (Альхамдулілляг) тридцять три рази. Це для вас краще, ніж слуга»¹⁷⁶.

12. Заклик під час подорожі.

Передається зі слів Ібн Умара (хай буде вдоволений ним Аллах), що коли Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сідав верхи на свого верблюда, виришаючи у подорож, то тричі вимовляв слова «Аллах Великий!» (Аллагу Акбар!), а потім казав:

«Слава Тому, Хто підпорядкував нам це, адже нам таке не під силу, і, воїстину, ми повернемося до Господа нашого! О Аллах, воїстину, ми просимо Тебе благочестя і

¹⁷⁶ Аль-Бухарі.

богобоязливості в цій нашій подорожі, а також про вчинення таких справ, якими Ти залишишся задоволений! О Аллах, полегши цю наша подорож і скороти для нас її дальність! О Аллах, Ти – супутник в цій подорожі і наступник в сім'ї, О Аллах, воістину, я вдаюся до Твого захисту від труднощів подорожі, від зневіри, яку (може навіяти) побачене, і від всього поганого (, що може трапитися) із майном і родиною!".

Повертаючись же, він повторював те ж саме, додаючи до цього (наступне):

"Ми повертаємося, каємося, поклоняємося і прославляємо Господа нашого!"¹⁷⁷.

13. Що слід сказати подорожньому своїй родині і друзям перед виходом у подорож.

Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав: «Коли Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) їхав у подорож, то казав мені:

«Довіряю тебе Аллаху, у Якого не пропадає віддане Йому на зберігання»¹⁷⁸.

Ібн Умар (хай буде вдоволений ним Аллах) говорив людині, коли хотів вийти у подорож: «Почекай, поки я не скажу тобі наступні слова, які говорив нам Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха):

«Довіряю Аллаху твою релігію, те, що віддано тобі на зберігання, і результат твоєї справи»¹⁷⁹.

14. Що слід сказати подорожньому при вході у селище.

¹⁷⁷ Муслім.

¹⁷⁸ Ібн Маджаг.

¹⁷⁹ Ібн Хузейма.

Передається від Сухейба (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха), коли бачив селище, в яке хотів увійти, говорив:

«О Аллах, Господь семи небес і того, що вони собою покрили; і Господь семи земель і того, що вони несуть на собі; і Господь шайтанів і того, що вони збили зі шляху; і Господь вітрів і того, що вони розвіяли, прошу Тебе про благо цього селища і благо тих, хто його населяє, і благо того, що в ньому є, і вдаюся до Тебе від зла його, і зла тих, хто його населяє, і зла того, що в ньому є!»¹⁸⁰.

15. Що слід вимовляти, якщо людина побачить щось радісне.

Передається від Аїші (хай буде вдоволений нею Аллах), що вона сказала: "Коли з Посланцем Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) відбувалось щось, що його радувало, він говорив: «Хвала Аллаху, по милості Якого здійснюються благі діяння». А коли з ним відбувалось щось, що йому було неприємно, він говорив: «Хвала Аллаху в будь-якій ситуації»¹⁸¹.

16. Що слід вимовляти після зупинки в якомусь місці.

Передається від Хаулі бінт Хакім (хай буде вдоволений нею Аллах), яка розповідала: "Я чула, як Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Якщо людина зупиниться в якомусь місці і скаже: "Шукаю захисту у досконалих слів Аллаха від зла того, що Він

¹⁸⁰ Ібн Хузейма.

¹⁸¹ Аль-Хакім.

створив", – то ніщо не заподіє йому шкоди доти, поки він не піде з цього місця»¹⁸².

17. Що слід вимовляти перед статевим актом.

Передається від Ібн Аббаса (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

«Якщо той з вас, хто захотів зробити зносини зі своєю дружиною, скаже: «В ім'я Аллаха. О Аллах, віддали від нас шайтана і віддали шайтана від дитини, яку Ти нам даруеш», – то якщо у них народиться дитина, то цій дитині шайтан ніколи не зашкодить»¹⁸³.

18. Що слід вимовляти перед їжею.

Передається від Джабіра ібн Абд Аллаха (хай буде вдоволений ним Аллах), який чув, як Пророк (мир йому і благословення Аллаха), говорив:

«Якщо людина згадає Аллаха при вході в свій будинок і перед їжею, то шайтан говорить (таким, як і він): «Немає вам ані ночівлі, ані вечері!» Але якщо вона увійшла і не згадала Аллаха, коли входила, то шайтан каже: «Вам є ночівля!» І якщо вона не згадала Аллаха перед їжею, той каже: «Вам є і ночівля, і вечеря!»¹⁸⁴.

Передається зі слів Аїші (хай буде вдоволений нею Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: "Приступаючи до їжі, нехай кожен з вас згадає ім'я Аллаха Всевишнього, якщо ж він забуде згадати ім'я Аллаха

¹⁸² Муслім.

¹⁸³ Аль-Бухарі.

¹⁸⁴ Муслім.

Всевишнього на початку (їжі), то нехай скаже: «З ім'ям Аллаха на початку і наприкінці її!»¹⁸⁵.

19. Що слід вимовляти після їжі і пиття.

Передається від Абу Саїда аль-Худрі (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав: "Пророк (мир йому і благословення Аллаха), коли закінчував прийом їжі, говорив:

"Хвала Аллаху, Який дав нам їжу і питво і зробив нас мусульманами"¹⁸⁶.

20. Що слід вимовляти, якщо боїшся ворога, або в інших схожих ситуаціях.

Передається від Абд Аллаха ібн Кайса, що його батько (хай буде вдоволений ним Аллах) розповідав від Пророка (мир йому і благословення Аллаха), що коли Пророк (мир йому і благословення Аллаха) побоювався когось з людей, то говорив:

"О Аллах, воїстину, ми (закликаємо) Тебе (на допомогу проти) них і вдаємося до Твого захисту від їх зла!"¹⁸⁷.

21. Що слід вимовляти під час печалі.

Передається від Ібн Аббаса (хай буде вдоволений ним Аллах), що Пророк Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) під час труднощів звертався до Аллаха такими словами:

«Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха Кроткого; немає божества, гідного поклоніння, крім Господа

¹⁸⁵ Абу Дауд.

¹⁸⁶ Абу Дауд.

¹⁸⁷ Аль-Хакім.

могутнього Трону; немає божества, гідного поклоніння, крім Господа небес і великого Трону»¹⁸⁸.

Передається від Абд ар-Рахмана ібн Абу Бакра, від його батька, від Пророка (мир йому і благословення Аллаха), який сказав:

«Закликом засмученого є слова: «О Аллах! Я сподіваюся на милість Твою. Не довіряй мене душі моїй навіть на мить ока і приведи до ладу всі справи мої, немає божества, гідного поклоніння, крім Тебе!»¹⁸⁹.

22. Що слід вимовляти тому, кого спіткали смуток і печаль.

Передається від Ібн Масуда (хай буде вдоволений ним Аллах), що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Якщо раба спіткала печаль, і він сказав: "О Аллах, воїстину я – Твій раб, син Твого раба, син Твоєї рабині. Мій хохол – в Твоїх Руках, затверджено щодо мене твоє рішення, справедливо до мене твоя постанова. Прошу тебе усіма твоїми іменами, якими Ти сам себе назвав, або зіслав їх в Твоїх писаннях, або навчив їм когось із Твоїх творінь, або залишив знання про них у себе в потаємному, щоб ти зробив Коран весною мого серця, світлом моєї душі, позбавленням від смутку і печалі", – то обов'язково Аллах, Святий Він і Великий, відведе його печаль, і замінить його смуток радістю. Вони запитали: "О, Посланець Аллаха, нам необхідно вивчити ці слова?". Він (мир йому і благословення Аллаха) сказав: "Так. Тому, хто їх почув, треба їх вивчити"¹⁹⁰.

¹⁸⁸ Аль-Бухарі.

¹⁸⁹ Ібн Хіббан.

¹⁹⁰ Ібн Хіббан.

Той, кого спіткало щось з бід або печалей, не має звертатися із закликом проти самого себе, а повинен слідувати тим шляхом, який вказав Пророк (мир йому і благословення Аллаха).

Передається від Анаса (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав: "Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Нехай ніхто з вас в жодному разі не бажає собі смерті через те нещастя, яке спіткало його, а якщо вже це стане для (людини) не під силу, нехай скаже: "О Аллах, зберігай мені життя доти, поки життя буде для мене краще, і дай мені померти, якщо смерть буде для мене краще!"¹⁹¹.

23. Що слід сказати тому, хто одягнув новий одяг.

Передається від Абу Саїда (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав: «Коли у Пророка (мир йому і благословення Аллаха) з'являвся новий одяг – головний убір, сорочка або ріда – то він казав:

«О Аллах, хвала Тобі! Ти одягнув мене в цей (одяг), і я прошу Тебе про благо його і благо того, для чого він був виготовлений, і вдаюся до Тебе від зла його і зла того, для чого він був виготовлений»¹⁹².

24. Що слід вимовляти тому, у кого з'явилося щось нове.

Передається від Умара ібн Шуайба (хай буде вдоволений ним Аллах), від його батька, від його діда, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) говорив:

¹⁹¹ Аль-Бухарі.

¹⁹² Аль-Хакім.

"Якщо хтось із вас одружується, наймає служницю або придбає верхову тварину, то нехай скаже: «О Аллах, воїстину, я прошу Тебе про благо її і благо того, для чого Ти її створив і вдаєшся до Тебе від її зла і від зла того, для чого Ти її створив!» - , якщо ж людина купить верблюда, то нехай візьметься за верхівку його горба і скаже теж саме»¹⁹³.

25. Що слід вимовляти під час гніву.

Передається від Сулеймана ібн Сарда (хай буде вдоволений ним Аллах), що двоє чоловіків ображали одне одного у присутності Пророка (мир йому і благословення Аллаха), поки лице одного з них не стало червоним. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

"Я знаю слово, яке якщо сказати, то піде його злість: «Я шукаю притулку в Аллаха від проклятого шайтана».

Людині сказали, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: "Шурай притулку в Аллаха від проклятого шайтана", на що людина відповіла: "Хіба в мені джин?!"¹⁹⁴.

Намаз-істіхара

Намаз-істіхара приписаний мусульманину для того, аби він міг отримати підтримку від свого Всевишнього Господа. Аллах може вказати рабу на краще рішення в питанні, в якому він сумнівається і не знає, як правильно вчинити. Все це для того, аби обернати шляхи нашептування шайтана. Таким чином раб оберігає себе від жалю щодо блага, яке йому не дісталось. Людина робить все від себе залежне, а результат

¹⁹³ Аль-Хакім.

¹⁹⁴ Аль-Бухарі.

буде згідно передвізначеню Всемогутнього Покровителя. Те, що передвізничив і вирішив Аллах, є найправильнішим. Той, хто звершив намаз-істіхара, не буде шкодувати про свій вибір.

Опис намаза-істіхара

Слід зробити два ракята додаткової молитви. Прочитати в першому ракяті після сури «аль-Фатіха» суру «аль-Кафірун», а в другому після «аль-Фатіха» – суру «аль-Іхляс». Після цього слід почати своє звертання з вихваляння Аллаха і його звеличення, а також з прославлення Його. Потім попросити благословення для Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха), а потім – звернутися із звертанням *істіхара*, яке передається в хадісі від Джабіра ібн Абд Аллаха (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав:

«Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) вчив нас просити благословення у всіх справах так само, як учив нас сурам із Корану, кажучи: «Якщо хтось із вас захоче зробити щось, нехай звершить додаткову молитву в два ракяти, а потім скаже:

«О Аллах, я прошу Тебе допомогти мені Твоїм знанням, і я прошу Тебе надати мені сил Твоєю могутністю, і я прошу Тебе надати мені велику милість, адже, воістину, Ти можеш, а я не можу, Ти знаєш, а я не знаю, і Тобі відомо про все потаємне. О Аллах, якщо знаєш Ти, що ця справа (і вимовляється те, що має намір зробити) стане благом для моєї релігії, для мого життя і для результату моїх справ (або ж він сказав: для цього і майбутнього життя), то передвізнач мені її, полегши її для мене і зішли мені Своє благословення в цьому. Якщо ж Ти знаєш, що ця справа виявиться злом для

моєї релігії, для мого життя і для результату моїх справ (або ж він сказав: для цього і майбутнього життя), то відверни її від мене, і відверни мене від неї і суди мені благо, де б воно не було, а потім приведи мене до задоволеності нею)»¹⁹⁵.

Пророче лікування фізичних і духовних хвороб

Воїстину, слідування мусульманина принципам Ісламу, втілення в життя його етики та моральності, є запорукою успіху від Аллаха. Людина зможе досягти душевного щастя і захисту від багатьох фізичних хвороб, причиною яких є душевний стан. Може бути так, що згадування Аллаха і заклик до Нього є одними із найбільш важливих шляхів, якими нас наділив Аллах для захисту від нещасть і інших бід ще до їх настання. А також для того, щоб ми, з їх допомогою, оберігали себе від лиха після його настання. Всевишній Аллах говорить:

Ми відкриваємо в Корані те, що є зціленням і милістю для віруючих. А нечестивцям це не додає нічого, крім втрат!
(17: 82)

Це — прямий шлях і зцілення для тих, які увірували!
(41: 44)

Тож нехай знає віруючий, що для лікування за допомогою Корану і керівництва Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) необхідна щира віра як з боку лікаря, так і з боку хворого. Це не означає, що потрібно залишити фізичне лікування або вчинення дозволених причин. Адже Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

¹⁹⁵ Аль-Бухарі.

«О раби Аллаха, лікуйтесь. Воістину, Аллах створив всі хвороби і створив зцілення від них»¹⁹⁶.

Разом з цим особливо застерігаємо від лікування за допомогою того, що заборонив Аллах. Передається від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) заборонив лікуватися мерзотою¹⁹⁷.

Ібн аль-Кайїм (хай помилує його Аллах) сказав: «Звичайно, аяти, згадування Аллаха, заклики і заклинання, якими лікуються, є ефективними засобами за умови їх прийняття та духовної сили самого заклинателя. Слабкий ефект буває через відсутність вживання засобу і духовної слабкості заклинателя».

Також він сказав, розповідаючи про керівництво Пророка Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха) в питаннях зцілення хворого: «Що стосується такого лікування, то воно вимагає певних зусиль як з боку хворого, так і з боку того, хто займається лікуванням такого роду. Якщо говорити про хворого, то йому слід володіти певною внутрішньою силою, широко звертатись до Аллаха Всевишнього, бути твердо переконаним у тому, що Коран є цілющим засобом і милістю для віруючих і належним чином звертатися за допомогою до Аллаха, роблячи це так, щоб між тим, що у нього в серці, і його словами не було протиріч. Все це є свого роду боєм, але той, хто бере в ньому участь, може здобути перемогу над своїм ворогом лише в тому випадку, якщо будуть дотримані

¹⁹⁶ Ібн Хіббан.

¹⁹⁷ Аль-Хакім.

дві умови: якщо використана ним зброя сама по собі буде слушною і доброю і якщо рука його буде сильною»¹⁹⁸.

Лікування за допомогою шаріатських заклинань

Згадаємо деякі аяти і заклики, достовірно передані від Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха), які, з дозволу Всевишнього Аллаха, допомагають полегшити лихо, а також зцілитися від нього.

- Передається від Абу Саїда аль-Худрі (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав: «Кілька сподвижників Пророка (мир йому і благословення Аллаха) вирушили в дорогу і досягли стоянки одного із арабських племен. Вони попросили їх виявити до них гостинність, однак ті відмовили, а через деякий час вождя цього племені щось ужалило. Люди стали намагатися допомогти йому, чим могли, але все було марно. Тоді один із них сказав: "Звернулися б ви до тих людей, які зупинилися поруч з нами, можливо, щось знайдеться у них". Вони прийшли до сподвижників і сказали: "О люди, наш вождь був ужалений, і ми зробили все, що в наших силах, але нічого не допомогло. Може у вас знайдеться щось? "Один із сподвижників сказав: "Так, клянуся Аллахом, я міг би прочитати заклинання. Але, клянуся Аллахом, ми попросили вас виявити нам гостинність, а ви відмовили, і тому я не стану читати для вас заклинання, поки ви не заплатите нам щось", і вони зійшлися з ними на тому, що ті дадуть їм за це отару овець. Після цього він став читати над ним: "Хвала Аллаху, Господу світів..." (тобто суру «аль-

¹⁹⁸ «Зад аль-Маад», 4/67-68.

Фатіха»), злегка плюючу на нього, а через деякий час вождь нібіто звільнився від пут і став ходити, позбувшись нездужання. Він наказав віддати їм те, щодо чого вони домовилися з ними, а потім один із сподвижників сказав: "Поділіть їх", але той, хто читав заклинання, заперечив: "Не робіть цього, поки ми не повернемося до Пророка (мир йому і благословення Аллаха), не розкажемо йому про все і не подивимося, що він накаже нам". Повернувшись, вони розповіли Посланцю Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) про все, і він запитав: "Як ти дізнався, що її можна читати як заклинання?", А потім сказав: "Ви все зробили правильно. Поділіть те, що вам дісталося, і виділіть одну частку мені", і розсміявся (мир йому і благословення Аллаха)»¹⁹⁹.

- Передається від Аїші (хай буде вдоволений нею Аллах), що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) завжди відвідував хворих з числа членів своєї сім'ї, проводив свою правою рукою (по тілу хворого) і казав: "Видали цю хворобу, Господь людей, і зціли! Ти – Цілитель, немає зцілення, крім Твого зцілення, (зціли ж так, щоб після цього) не залишилося хвороби!"²⁰⁰.
- Передають зі слів Абу Саїда аль-Худрі (хай буде вдоволений ним Аллах), що (одного разу) до Пророка (мир йому і благословення Аллаха) з'явився Джібріль і запитав (його): «О Мухаммад, ти скаржишся на хворобу?», – і він сказав: «Так». (Тоді Джібріль) сказав: «Іменем Аллаха заклинаю тебе від усього того, що приносить тобі муки, від

¹⁹⁹ Аль-Бухарі.

²⁰⁰ Аль-Бухарі.

зла будь-якої людини і від лихого ока заздрісника! Хай зцілить тебе Аллах, ім'ям Аллаха заклинаю тебе!»²⁰¹.

- Повідомляється, що (одного разу) Усман бін Абу аль-Ас (хай буде вдоволений ним Аллах) поскаржився Посланцю Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) на біль у тілі, і Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав йому: "Поклади руку на (те місце) свого тіла, яке болить, і тричі скажи: «З ім'ям Аллаха!», – після чого скажи сім разів: «Прибігаю до захисту Всемогутності Аллаха і Його Сили від зла того, що я відчуваю і чого боюся!»²⁰².
- Передається від Убая ібн Каба (хай буде вдоволений ним Аллах), що він сказав: «Я був у Пророка (мир йому і благословення Аллаха), коли до нього підійшов один бедуїн і сказав: «О Пророк Аллаха, воїстину, у мене є брат, який відчуває сильний біль». Він (мир йому і благословення Аллаха) запитав: «Що йому заподіює біль?» Чоловік відповів: «Слабоумство». Він (мир йому і благословення Аллаха) сказав: «Приведи його до мене». Тоді він привів його до Пророка (мир йому і благословення Аллаха), він поклав його перед собою. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) почав заклинати його, читаючи суру «аль-Фатіха», чотири останні аята сури «аль-Бакара» і ці два аяти:

Ваш Бог — Бог Єдиний. Немас бога, гідного поклоніння, крім Нього, Милостивого, Милосердного!

(2: 163)

— а також аят "аль-Курсі" і аят із сури "Аль Імран":

Засвідчив Аллах, що немас бога, гідного поклоніння, крім Нього.

²⁰¹ Муслім.

²⁰² Муслім.

(3: 18)

– а також аят із сури «аль-Араф»:

Воїстину, ваш Господь — Аллах, Який створив небеса й землю.

(7: 54)

– а також закінчення сури "аль-Мумінун":

Всевишній Аллах, Істинний Володар! Немає бога, гідного поклоніння, крім Нього, Господа великого трону!

(23: 116)

– а також аят із сури "аль-Джинн":

Наш Господь вищий від усього; Він не брав собі ні дружини, ні дитини!

(72: 3)

– а також десять перших аятів із сури "ас-Саффат", три аяти із сури "аль-Хашр", суру "аль-Іхляс" і сури "аль-Фаляк" і "ан-Нас".

Після цього чоловік встав, ніби нічого раніше не завдавало йому занепокоєння²⁰³.

²⁰³ Аль-Хакім.

ISLAM LAND ...
GROW GOODNESS
BY YOUR HAND

EXPLORE ISLAM IN 130 LANGUAGES

ISLAMLAND.COM

ISLAMLANDWEB